

FLY

Da de fikk høre det, **fløy** de i lufta av sinne (de ble fryktelig sinte).

Jeg kunne **fly** i flint (jeg er så sint).

Han **fløy** på meg (han angrep meg).

Han **flyr** med jenter hver kveld.

FLYKTE

Man kan ikke **flykte** fra sin skjebne.

FLYTE

Det var dråpen som fikk begeret til å **flyte** over (som utløste raseriet, problemet).

Når du koker høne, **flyter** fettene opp.

Han **flyter** på sin sjarm (greier seg ved hjelp av).

Landet som **flyter** med melk og honning (som har mye av, rikt land).

FLØRTE

Han **flørter** med jentene.

FOMLE

Han stod og **fomlet** med skjorteknappene (strevde med å kneppe dem).

FORAKT

Han viser **forakt** for alle som tenker annerledes enn ham.

FORANDRING

Det er gjort en **forandring** i planen.

Det har skjedd en **forandring** med ham.

I dag kan du lage middag til en **forandring**.

FORBANNE

Han **forbannet** seg på at han skulle hevne seg (han lovet seg selv).

Han var **forbannet** på dem (sint på dem).

FORBARME

Han **forbarmet** seg over de stakkars barna (hjalp, tok seg av).

FORBAUSE

Jeg er **forbauset** over det du sier.

FORBEREDE

Han **forbereder** seg til eksamen.

Han er **forberedt** på det verste (regner med at det verste kan skje).

FORBI

Han **er forbi** med ham (det er ikke noe håp for ham).

Han **er forbi** mellom dem (de er ikke kjæresten lenger).

Han har gjort det **forbi** med henne (er ikke kjæresten hennes lenger).

FORBIFART

Han kan i **forbifarten** ikke huske hva det gjaldt (kan ikke med en gang, kan ikke).

FORBILDE

Han var et godt **forbilde** for de andre unge.

FORBINDE

Han **forbinder** du med dette bildet (assosierer)?

Arbeidet i Nordsjøen er **forbundet** med stor fare (det er farlig å arbeide der).

FORBINDELSE

Han hadde ingen **forbindelse** med sin bror (kontakt).

Hans **forbindelse** med besøket var det gjort store forberedelser.

FORBRUK

Forbruket av elektrisitet øker om vinteren.

FORBRYTE

Han hadde **forbrutt** seg mot mindreårige og skulle straffes for det (ofte).

Hans handlinger var et klart **forbrytelse**.

FORBRYTELSE

Hans handlinger er en **forbrytelse** mot menneskerettighetene.

FORBUD

I dette rommet er det **forbud** mot røking (ikke lov å røke).

FORBØNN

Han fikk i **forbønn** for ham (bad for ham).

FORDEL

Det er **til fordel** for oss at prisene går ned (det er best for oss).
Han hadde **fordeler** av å bo hjemme (det var bedre for ham).
Det er mange **fordeler** ved å ha en bil.
De kunne **med fordel** ha reist litt før (kunne gjerne).

FORDELE

Pengene ble **fordelt på/mellom** de ulike organisasjonene.
Maten ble **fordelt** over flere uker.

FORDRING

Han **gjør fordring på** mesteparten av arven (han fordrer å få).

FORDRIVE

De ble **fordrevet** fra landet (jaget).
De **fordriver** tiden med å prate (bruke tiden).

FORDYPE

De **fordyper seg** i sine studier (studerer veldig intenst).

FOREGÅ

Foreldrene bør **foregå med** et godt eksempel (være et godt eksempel for sine barn).

FORELESE

Læreren **foreleste over/om** norske juletradisjoner.

FORELESNING

Professoren **holdt en forelesning om/over** norsk lyrikk.

FORELSKE

Hun er **forelsket** i læreren sin.

FORENE

Moderne samlivsformer lar seg vanskelig **forene med** kirkens lære om ekteskapet.

FORESPØRRE

Han ble **forespurt om** han ville vikariere for presten i bygda (man spurte ham om).

FORESPØRSEL

Forespørsel om han ville vikariere for presten, svarte han ja.
Jeg **støttet en forespørsel** til ham (de spurte ham).

FORESTILLING

Har du noen **forestilling** om hvordan det kan gjøres (noen ide)?

FORETREKKE

Han **foretrekker te for/fremfor** kaffe (vil heller ha te enn kaffe).

FORFALLE

Skatten **forfaller til betaling** den 15. juni (må betales).

FORFREMME

Han ble **forfremmet** til lagleder.

FORGREPE

Han **forgrep seg på** mindreårige (begå en seksuell forbrytelse).

FORHANDLE

Han **forhandler med** Sovjet om delingslinjen i Barentshavet.
De **forhandle seg fram** til en løsning.

FORHANDLING

Han **fører forhandlinger** med Sovjet om delelinjen.
Saken ble løst **gjennom/ved harde forhandlinger**.

FORHINDRE

Han ble **forhindret fra** å komme på grunn av det dårlige været.

FORHOLD

Han hadde et godt **forhold** til sine foreldre (god kontakt med).
Forhold til folketallet gir Norge mye i u-hjelp.
Barnet **stod ikke i forhold** til deres inntekter (de brukte mer enn de tjente).
Forholdet mellom mor og datter var ikke av det beste.

FORHOLDE

Har du noen **forhold** du deg til det som har skjedd (hvordan reagerer du)?

FORHØR

Han ble tatt i forhør (de spurte ham ut).
De holdt forhør over ham (de spurte ham ut).

FORHØRE

Jeg har forhørt meg om prisene på de turene (spørre etter).

FORHØYELSE

I fjor kostet det 100 kroner og nå koster det 110 kroner, det betyr en forhøyelse i prisen på 10 kroner fra i fjor.
Folk klager på forhøyelsen av skatten.

FORHÅND

Det er lurt å bli enig om prisen på forhånd (før man setter i gang med noe, før noe skjer).

FORHÅPNING

De gjør seg visse forhåpninger om å vinne (de har et lite håp om).

FORKJEMPER

Hun var forkjemper for kvinnes rettigheter (hun kjempet for).

FORKJÆRLIGHET

Hun har en forkjærlighet for lyrikk (svært glad i).

FORKJØPE

De har kjøpt seg på den flotte eiendommen (betalt mer enn de har råd til).

FORKLARE

Han forklarte situasjonen for politiet.

FORKLARING

Kan du gi noen forklaring på det som har skjedd?
Det har sin forklaring i at det var dårlig vær (det skyldes det dårlige været).

FORKORTEELSE

"Osv." er en forkortelse for "og så videre".
Den nye tunellen betyr en forkortelse av veien på flere kilometer.

FORLEDE

Han lot seg forlede til å stjele pengene (han ble overtalt).

FORLIKE

De ble forlikt om å dele pengene likt (de ble enige om).
Han kunne ikke forlike seg med tanken på å selge huset (ikke helt akseptere).

FORLOVE

Hun har forlovet seg med en nordmann.

FORLYSTE

Han forlystet seg med sang og spill (hadde det moro med).

FORLØFTE

Han forløftet seg på det tunge pianoet (pianoet var for tungt for dem å løfte).

FORLØPER

Per Nordheim er en forløper for skisporten i Norge.

FORM

Han er en form for rasisme (en slags).
Hun kom med en klage i form av et brev.
Hun er i god form (god helsetilstand).
Hans familien holder de på formene (opptrer korrekt).

FORMAT

Hun skriver på papir av A4-format.
Hva er formatet på filmen?

FORMODNING

Han gjorde mot formodning skulle dukke opp, må du gi dem noe å spise (noe de ikke tror vil skje).

FORMUE

Han har en formue på 500.000 kroner.
Hun har hele sin formue i aksjer.

FORMULERING

Formuleringen av kontrakten var tvetydig.

FORMYNDER

Onkelen skulle være **formynder** for barnet (bestemme for barnet).

FORMÅL

Formålet med innsamlingen var å hjelpe de katastroferammede (hensikten).

FORNEMMELSE

Jeg fikk en **fornekkelse** av at jeg snart skulle vinne i tipping (en følelse av).

FORNØYD

Vi er **fornøyd** med hennes arbeid.

FORNØYELSE

Vil De hjelpe meg? Ja, **med fornøyelse** (ja, gjerne).

Vi **hadde fornøyelsen** av å hilse på hennes gamle mor (det var så hyggelig for oss å).

FORPLIKTE

Hun **føler seg forpliktet** til å be dem (føler at hun må).

FORPLIKTELSE

De ville gjerne prøve bilen uten **forpliktelse** til å kjøpe den.
Demonstrasjonsbilen ble lånt ut uten noen forpliktelse for kunden.

FORSIKRE

Han **forsikret oss** om at han skulle komme (sa at han helt sikkert skulle komme).

De har **forsikret seg** mot innbrudd.

FORSIKRING

Han tegnet en **forsikring** på huset.

Han **kom med en forsikring** om at han skulle betale i tide.

FORSKJELL

Hva er **forskjellen** på/mellom "tak" og "takk"?

Det er **forskjell** på rik og fattig.

Forskjellen i pris svarte ikke til kvalitetsforskjellen.

Han er **lys til forskjell** fra sin bror som er mørk (i motsetning til).

Jeg **gjør ikke forskjell** på folk. Jeg behandler alle likt.

FORSKJELLIG

Han er **forskjellig** fra meg (ikke lik meg).

FORSKUDD

Husleien måtte betales **på forskudd**.

Han fikk **forskudd** på arven (fikk noe av arven før tiden).

FORSKÅNE

Vi må prøve å **forskåne** henne for alt dette bråket (la henne slippe å oppleve).

FORSLAG

Det kom et **forslag** om at prisene skulle senkes.

FORSMAK

Det fine været var en **forsmak** på våren.

FORSONE

De måtte **forsone** seg med at de begynte å bli gamle (avfinne seg med, akseptere).

FORSPILL

Hun **forstøt** nettopp forspillet til den operaen.

FORSPISE

Hun **forstøt** seg på iskrem (spiste for mye).

FORSPRANG

Etter fem kilometer hadde hun et stort **forsprang** på de andre løperne (var kommet langt foran).

FORSTAND

Hun **forstøt** ikke **forstand** på dette (du forstår ikke dette).

Hun **forstøt** over **min forstand** (det er mer enn jeg kan forstå).

Hun **forstøt** fra **forstanden** (er du ikke riktig klokke)?

FORSTÅ

Hun **forstøt** seg på musikk (har greie på, vet mye om).

FORSTÅELSE

Han har ingen forståelse av det som skjer (han forstår ikke hva som skjer).
Han viste ingen forståelse for henne (ingen sympati).
De hadde handlet i forståelse med sine overordnede (slik de overordnede hadde bedt dem gjøre det).

FORSVAR

Moren tok datteren i forsvar (forsvarte datteren).
Jeg sier dette til forsvar for mitt syn (for å forsvare).

FORSVARE

De lærte å forsvare seg mot fienden.

FORSVARSLØS

De følte seg helt forsvarsløse overfor myndighetene.

FORSYNE

Nå må du forsyne deg med poteter (ta til deg)!
Han forsynte seg av fatet (tok av det som var på fatet)

FORSØK

Han gjorde et forsøk på å lære preposisjonene (prøvde å).
Han drev forsøk med levende dyr i laboratoriet.

FORSØKE

Jeg har forsøkt meg på piano en gang (forsøkt å spille).

FORTELLE

Han fortalte om hendelsen.
Han fortalte fra sin barndom.

FORTELLING

Det var en fortelling om tusser og troll.

FORTGANG

De prøvde å få fortgang i saken (få avgjort saken fort).

FORTJENE

Nå har du gjort deg fortjent til en god ferie (nå fortjener du).

FORTROLIG

Nå begynner jeg å bli fortrolig med den norske maten (vant til).

FORTSETTE

Hun fortsatte i arbeidet sitt (i jobben sin).
Hun fortsatte med det arbeidet i ti år til.

FORTSETTELSE

Fortsettelsen av filmen kommer neste uke.
I fortsettelsen vil det bli mange spennende episoder.

FORTVILE

Du må ikke fortvile over de vanskelige reglene.

FORUNDRE

Hun var forundret over nordmennenes spisevaner.

FORURENSNING

Forurensingen av naturen har økt de siste årene.

FORUT

Han er forut for sin tid (har kommet lenger enn normalt).

FORUTSETNING

Han kan få låne pengene under forutsetning av at du betaler dem tilbake
innen et halvt år (på den betingelse at).
Hun har gode forutsetninger for å klare den jobben (gode kvalifikasjoner,
gode muligheter).

FORVANDLE

Økenen ble forvandlet til en oase.

FORVEIEN

Han har reist i forveien (før de andre).

FORVEKSLE

Det er lett å forveksle det ene ordet med det andre.

FORVENTNING

Hun har store forventninger til den boka (venter seg mye av).

FORVISE

Ovid ble **forvist** til Svartehavet.

FORVISSE

Jeg må **forvise** meg om at de har det bra (vite sikkert).

FORVISSNING

De levde i **forvissningen** om at sønnen snart skulle komme tilbake fra Amerika (var sikre på).

FOT

Arbeidet gikk **som fot i hose** (veldig greit og lett).

Han prøver å **få en fot innenfor** selskapet (få arbeid/bestemmelsesrett).

De hugger ned trærne **for fote** (hugge masse trær uten å tenke på virkningene).

Hun var en **klamp om foten** på dem (var til hinder).

Han kunne ikke svare **på stående fot** (øyeblikkelig).

Hun klarte å **bringe** firmaet **på fote** igjen (få det til å gå bra).

De **lever på en stor fot** (bruker mye penger).

Det er viktig å **stå på god fot med** myndighetene (ikke bli uvenner med).

Kvinner må bli behandlet **på like fot med** menn (likt med).

Jeg går **til fots** til arbeidet.

FRADRAG

Alle skatteyderne får et **minstefradrag** på 4000 kroner.

De fikk **fradrag** i skatten for barn under 18 år.

FRAKT

Han betalte 20 kroner i **frakt**.

FRAVÆRENDE

Han har vært **fraværende fra** skolen i to dager.

FREMGANG

De norske skiløperne er i **fremgang** (det går bedre for dem).

Det var liten **fremgang** i forhandlingene (det gikk ikke fremover med).

FREMGÅ

Det **fremgår** av tallene at inflasjonen har gått ned (tallene viser).

FREMLEIE

Hun **leide** bra på **fremleie** av leiligheten sin (ved å leie ut til tredje person).

Han **bodde** på **fremleie** (han leide av en som også leide det).

FREMME

Han **gav** penger til **fremme for/av** kreftforskningen (for å støtte).

Han **fremmet** et forslag om å øke husleien (kom med et forslag).

FREMMEDE

Han har blitt **fremmede for** hverandre (forstår ikke hverandre).

Hans **tanke** er **fremmed for** meg (jeg kan ikke tenke slik).

FREMSETTE

Han **fremsette** et krav om full erstatning (krevde å få).

FREMSTILLE

Han **fremstille** seg til eksamen to ganger i året (ta eksamen).

Hans **fremstille** seg av tre.

FREMSTILLING

Han **fremstilling** av saken (forklarte kort).

Han er **fri for** rust (har ikke).

Han **ønsket** å **slippe fri fra** jobben noen timer.

Han **fridde** til henne (spurte om hun ville gifte seg med ham).

Han **frir** til folket før valget (prøver å få deres sympati).

Han **prøvde** å **fri seg fra** fangenskapet (komme bort fra).

Han **ønsker** å **fri seg fra/for** å snakke stygt om andre (jeg ønsker ikke)!

FRIGJØRE

Han **prøvde** å **frigjøre seg fra** sine foreldre.

FRIHET

Han har **frihet** til å si hva du vil så sant det ikke skader andre.

Han **tok seg store friheter overfor** arbeidsgiveren.

Han **ønsker** å **frihet fra** frykt, sult og nød.

FRIKJENT

Han ble **frikjent for** drapet på den unge piken (fikk ikke skylden).

Han ble **frikjent på** alle punkter i tiltalen.

FRISKE

Hun reiste til Frankrike for å **friske opp** fransken.
Rommet ble **frisket opp med** nye gardiner.
Vinden **frisket på** utover natten (det blåste mer).

FRIST

De fikk en **frist på** en uke (måtte gjøres innen).

FRISTE

Kan det **friste med** en kopp kaffe nå (har du lyst på)?

FRITTE

De prøvde å **fritte ham ut** (spørre for å få vite noe, få ham til å fortelle det).
Fritt for å gjøre det først (jeg ønsker/vil gjøre det først)!

FRONT

Det dannet seg en **front mot ham** (man samlet seg mot ham).
Bilene kolliderte **front mot front**.

FRUKT

Nå kan vi se **fruktene av** arbeidet.

FRUSTRERE

Hun ble **frustrert av** alt arbeidet.
Jeg er **frustrert over** en slik oppførsel.

FRYKT

De reiste **av frykt for** fremmedpolitiet.

FRYSE

Skipet **frøs inne** innerst i Oslofjorden.
Om høsten er det lurt å **fryse ned** grønnsaker.
Når det **fryser på**, blir det glatt på veiene (det begynner å bli frost).
Vannet **frøs til is**.
Han ble **frosset ut** av de andre naboene (behandlet kaldt og uvennlig så han trakk seg tilbake).

FRÅTSE

Her hjemme **fråtser** vi i mat, mens andre dør av sult.
Du må ikke **fråtse med** maten.

FULL

Glasset er fullt av vann.
Han hadde **hendene fulle med** arbeid (nok å gjøre).

FULLMAKT

Hun har **fullmakt til** å heve penger på den kontoen (rett til).

FUNDERE

Jeg sitter og **funderer på** om vi skal kjøpe huset (tenker på).
Jeg **funderer ofte over** livet (filosofere).
Har du **fundert ut** en plan (funnet ut, tenkt ut)?

FURTE

Ja, hva står du og **furter for** (er fornærmet for)?

FUSKE

Han **fusker med** tallene.
Han **fusker i** faget (arbeider med noe som han ikke er utdannet i).
Hvis du **fusker til eksamen**, må du forlate eksamenslokalet.
Hun prøver å **fuske i spill**.

FULLE

Rommet var fylt **av** blomsterduft.
Han **fylte opp** glasset med vin.
Hansier: fyller vin i glassene/ melk i koppen.
Hans: Han **fylte olje på** lampen/bensin **på** tanken. Det ser ut som vi bruker
Hans: Når vi **fyller noe i** et åpent kar, og **på** når vi har et lukket kar.
Hans: Glassene er **fylt med** vin, koppene **med** melk, lampen er **fylt med** olje og
Hans: Tanken er **fylt med** bensin.
Hans: Han søkte om arbeidstillatelse, måtte han **fylle ut** mange skjemaer.

FYR

Han **satte fyr på** det gamle huset (brente opp).
Hans: **Fyrtok** fyr i teppene (begynte å brenne).
Hans: Han **var i fyr og flamme** med en gang (han var svært ivrig).

FYRTE

Hans: Han **fyrte opp** på peisen.
Hans: Den prinsessen ble født, **fyrte de av** 20 skudd.
Hans: De nye bevisene **fyrte opp under** mistanken (forsterket).
Hans: De kogsarbeiderne **fyrte opp under** kaffekjelen.

FØ

Det var dyrt å **fø på** så mange dyr (skaffe mat til).

FØDE

Han var **født** til konge.

FØDSEL

Han er tysk av **fødsel**.

Hun har bodd her **fra fødselen av** (fra hun ble født).

Det skjedde i **fødselen** (da han/hun ble født).

FØLE

Han **følte** de vanskelige tidene **på kroppen**.

Han **følte seg fram** i det mørke rommet.

Den blinde **følte seg for** med staven.

Jeg **føler for** denne aksjonen (har sympati for).

Jeg **føler med** deg (har forståelse for).

De **fikk føling med** politiet da de forsøkte å okkupere huset (de fikk med politiet å gjøre).

FØLELSE

Ha følelsen av og ha på følelsen betyr omtrent det samme. Jeg **har en følelse av** at han ikke vil treffe oss.

Jeg **har på følelsen** at de snart kommer.

FØLGE

Du må **ta følgene av** det du sier (konsekvensene).

Som følge av krigen var det lite bensin å få kjøpt.

Hunden fulgte **etter** henne på veien.

Vil du **ta følge med** meg til byen (reise sammen med)?

Du må **følge bedre med** i timene (konsentrere deg)!

Det var vanskelig for de andre løperne å **holde følge med** henne (hun gikk fra dem).

Følg på innover i bussen!

Følge opp har mange betydninger, og det er lettest å se hvordan det brukes ved å studere eksemplene nedenfor: Den saken skal vi **følge opp** (undersøke, se nærmere på).

Reglene er vanskelig å **følge opp** i praksis (å gjennomføre).

De norske langrennsjentene **fulgte opp** suksessen fra i fjor og tok gullet i år også (fortsatte).

FØLSOM

Hun er veldig **følsom overfor** kritikk (ta seg nær av).

FØRE

De norske løperne **førte an** i skiløypa (tok ledelsen).

Hil letingen **førte ikke fram** til noe (resulterte ikke i).

Hun skulle **føre fram** den klassen til eksamen (ha ansvaret for klassen fram til eksamen).

Det var vanskelig å **føre (i)gjennom** byggeplanene (å få akseptert).

Plakaten skal **føres inn** på egne ark (skrives på).

Du må **føre opp** alle utgiftene (ta med i regnskapet).

Hun kan **føre slekten tilbake til** Harald Hårfagre (stammer fra H.H.).

FØRST

Om du gjør det slik **fra først av**, går det lettere (fra begynnelsen).

Det **først på dagen** måtte han skuffe snø.

Det **først om noen måneder** kan vi regne med en løsning (etter noen måneder, før).

Det **først av alt** vil jeg få takke den tidligere formannen (før noe annet).

FØYE

Vi vil **føye til** enda et punkt i saken (legge til).

Han vil ikke **føye seg etter** ham (gjøre som han bestemmer).

FÅ

Hun har **fått det for seg** at hun skal flytte hjemmefra (fått den ideen).
De prøvde å **få ham fra** den vanvittige planen (få ham til å glemme).
Han prøvde å si noe, men han **fikk ikke fram** et ord.
De prøvde å **få ham i tale** (snakke med ham).
Bare vent så skal du **få igjen** (jeg skal hevne meg på deg).
De **får** alltid viljen sin **igjennom** (får det slik de vil).
De **fikk imot** ham fordi han var så arrogant (likte ham ikke).
Han **fikk ikke inn** et ord i samtalen.
Får dere inn Sverige på TV?
Han har **fått det med** å smelle i dørene (begynt å).
Hvis de er slemme mot deg, skal de **få med meg å gjøre** (jeg skal ta dem).
Opposisjonen prøvde å **få regjeringen med på** forslaget (få dem til å akseptere).
Barna **fikk med seg** en matpakke.
Jeg **fikk ikke ned** en matbit på flere dager (spiste ikke).
Da han **fikk øynene opp** for hvor viktig det var å lære seg norsk, meldte han seg straks på et norskkurs (oppdaget, skjønnte).
Da han hadde **fått på seg** klærne, ringte det på døra.
Politiet **fikk ikke noe på ham**, derfor kunne han gå (fant ikke noe skyld hos ham).
De prøvde å **få ham til** å snakke (tvinge, gjøre noe så han ville snakke).
Han **fikk seg ikke til** å gjøre det (det var umulig for ham å gjøre det).
Jeg **fikk ikke til** matematikkoppgaven i dag (klarte det ikke).
Han prøver å **få snøen unna/bort**.
Få ut fingeren (gjør noe)!
Vi må prøve å **få det ut av ham** (få ham til å si det).

GAGN

Vi **har ingen gagn** av det (nytte).
Det er **ingen gagn i** å forsøke å hjelpe dem (nytter ikke).
Det er **til gagn for** deg at vi gjør dette (til hjelp/nytte).
Han ble slått **til gagns** i sjakk (tapte grundig).

GAL

Hun er **gal etter** gutter (veldig interessert i).

GALEI

Han er ute **på galei** (på fest, rangel).

GAMMEL

Alt ble ved det **gamle** (forble slik som før).
Fra **gammelt av** har Norge vært en sjøfartsnasjon (fra gammelalder, lenge).

GANG

Dere kan snakke, men bare en **av gangen** (en av gangen).
 sett i gang (begynn)!
Hun er i **full gang med** en ny film (holder på med).
Nå må vi **komme/sette i gang** (begynne).
Du må holde motoren **i gang** (ikke stoppe).
Hun **går i Operaen en gang imellom/iblant** (av og til).
Hun har sagt det **gang på gang** (gjentatte ganger).
Han kan kjenne ham **på gangen** (slik han går).
Hun **måtte gjøre alt på en gang** (samtidig).
Hun **måtte gjøre alt med en gang** (straks).
Kan du si det **én gang til** (gjenta det)?

GAPE

Hun **kastet mat i gapet** på krokodillen.
Induet stod **på vidt gap** da vi kom hjem (helt åpent).
Det er et stort **gap mellom** de rike og fattige landene.
Hun **må ikke påta deg mer enn du kan gape over** (mer arbeid enn du kan gjøre).

GARANTI

Har du **noen garanti på** den bilen?
Hun **kunne ikke stille noen garanti for** det lånet (garantere for).
Hun **ville ha en garanti mot** at det skulle skje igjen.

GARDERE

Hun **må prøve å gardere seg mot** ulykker (sikre seg mot).

GASSE

Hun **gasset seg med** fine biler (flottet seg med, fråtset).
Hun **gasset seg i luksus** (levde flott).

GATE

Politikerne må høre på **mannen i gata** (den alminnelige mann).
Dette **går i samme gate** (dreier seg om det samme).
De ble **kastet på gata** (fikk ikke lov å bo der lenger).
Da hun ikke fikk noen jobb, **gikk/trakk hun på gata** (prostituerte seg).
Hun bor i **Storgata**.
Vi møttes **på gata**.
De stod og solgte suvenirer i **Storgata**.

GEHØR

De **vant ikke gehør** for sine forslag i regjeringen (ble ikke hørt, ikke vist oppmerksomhet).

GEIPE

Hun **geipet** til meg.
Han **geipet etter** moren da hun gikk.

GI

Han **gav etter** for presset fra kollegaene (resignerte, bøyde seg).
De **gav ikke fra seg** en lyd (var helt stille).
Kan du **gi igjen på** 100 kroner (gi tilbake vekslpengen)?
Han **gav dem inn** etter tur (kjefet på dem).
Ikke **gi opp** før du har klart det!
Han **gav seg helt over** da det gikk dårlig (fortvilte, gav opp).
Han **gav på** da han merket at han ble forfulgt (akselererte, øket farten).
De ville ikke **gi slipp på** arven (gi fra seg).
Når **gi seg** til etterfølges av infinitiv, betyr det "begynne": Hun **gav seg** til å synge (begynte).
Ellers kan **gi seg til** bety "oppholde seg, være": De **gav seg** til her i over en uke (ble her).
Han **gav ut** sin første diktsamling da han var 40 år (publiserte).
De **gav seg ut for** å være soldater (latet som de var).
Han **gav seg ut på** nye eventyr (drog ut på).

GIFT

Han er **gift med** min søster.

GIFTE

Han **giftet seg med** en ung pike.
Hun **giftet seg til** penger (ble rik da hun giftet seg).
De **giftet bort** datteren sin til presten.

GIRE

Hun måtte **gire ned** for å komme opp bakken.
Hvis du kommer på motorveien, kan du **gire opp**.

GIRO

Hun kan sende pengene **over giro**.

GJELD

Hun har 50000 kroner i **gjeld**.
Hun har satt seg i **gjeld** til langt opp over ørene (skylder veldig mange penger).
Hun står i **gjeld** til fattig og rik (følelse av å skylde alle mennesker noe).

GJEMME

Hun **gjemte på** alt mulig (tok vare på).

GJENGJELD

Hun **gjengjelder** fordi hun føler at de må **gjøre gjengjeld** for noe de mottar (må gi tilbake noe).
Hun prøvde å hjelpe dem, men **til gjengjeld** mottok vi bare klager.

GJENSYN

Hun fikk **gjensyn** (vi sees igjen)!

GJERNING

Hun ble tatt **på fersk gjerning** (tatt mens han stjal).

GJØRE

Hun **gjorde** av nøklene (hvor har du lagt dem)?
Hun har **gjort svenske av seg** (flyttet til Sverige, blitt "svensk").
Hun prøvde å **gjøre ham det etter/gjøre det etter ham** (prøv å gjøre det samme som ham)!
Hun **gjorde seg fore med** leksene (var nøye med).
Hun **gjorde fra seg** på fortauet (bæsjet).
Hun må **gjøre om** denne kontrakten (forandre).
Hun **gjorde opp ild** ved vannet (tente bål).
Hun **gjorde han opp for seg** (betalte).
Hun **gjorde seg opp** en mening om valget (kom fram til en mening om).
Hun **gjør seg til** (later som).
Hun **gjør mye ut av** ingenting.
Hun **gjør ikke noe å gjøre ved** (det er ingenting vi kan gjøre med det).

GLAD

Hun var glad for/over å møte oss.

Hun er glad i ham (liker, elsker).

Jeg er bare glad til (det er det samme for meg).

GLANE

Hva er det du glaner på/etter (stirrer dumt)?

GLEDE

Jeg gleder meg til jul (ser frem til).

Hun hadde stor glede av å besøke de gamle.

Han var til glede for de syke (de syke ble glad for å se ham).

Han gledet seg over dette (var glad for).

GLEMMEBOK

Det har gått i glemmeboka (det er glemt).

GLI

De gled lenger og lenger bort fra hverandre (stadig mindre kontakt).

Han gled lett inn i det miljøet (følte seg hjemme).

Det glir snart over (snart glemt, snart borte).

Debatten gled ut til ren krangel (utviklet seg til).

Da han kom på gli, var han ikke til å stanse (da han først hadde begynt).

Det er vanskelig å få ham på gli (få ham til å snakke).

GNI

De gnir seg inn med myggolje (smører seg med).

GOD

De har flyttet for godt (for alltid).

Han har penger til gode for utført arbeid (lønn, penger han skal ha).

Jeg har til gode å høre henne synge (har ennå ikke hørt).

GRAD

Er han interessert? Ja, i høyeste grad (absolutt).

Han er til de grader bortskjemt (utrolig, veldig).

GRAFSE

Han grafser til seg alt han kommer over (tar på en grådig måte).

GREIE

Jeg greier meg med hundre kroner dagen (det er nok for meg).

Han var flink til å greie opp i alle saker (ordne opp).

Han har greie på mye rart (vet mye).

I det hjemmet var det ikke greie på noen ting (var det ikke orden på).

GREP

Hun har godt grep på tingene (har greie på, er flink med).

Læreren hadde et godt grep på elevene (var flink med).

GRIPE

Det er viktig å gripe saken riktig an (å behandle/vurdere riktig).

Han grep etter flasken (prøvde å få tak i).

Hun grep fatt i armen min (tok meg i armen).

Han ble grepet i å lyve (avslørt).

De to problemene griper inn i hverandre (har forbindelse med hverandre).

Politiet måtte gripe inn mot ulovlig salg av video.

Heroinmisbruket har grepet om seg i Norge (utbredt seg).

Han ble grepet på fersk gjerning (i gjerningsøyeblikket).

Han løser ikke problemene ved å gripe til våpen.

GRODD

Småret hadde grodd fast i såret.

Småret har såret grodd igjen (det er ikke sår der nå).

Han groor opp som paddehatter (formerer seg fort).

Stumpene har grodd fint sammen etter bruddet.

Han gamle veien var grodd til fordi ingen brukte den lenger.

GRUNN

Han gruer meg til/for eksamen.

GRUNN

Det gamle huset måtte restaureres fra grunnen av.

Gruppen av det kalde været måtte møtet avlyses.

Han er det som ligger til grunn for den avgjørelsen?

Han er i grunnen ikke sulten (egentlig).

Han grunnen til streiken var de dårlige lønnsforholdene.

Han dårlige lønnen gav grunn til misnøye.

Han måtte oppgi grunn for fraværet (hvorfor han var borte).

GRUNNLAG

På grunnlag av nye beregninger må vi øke prisene.

Den videregående skolen skal legge grunnlaget for videre studier.

GRUS

Planene ble lagt i grus (ble ikke realisert).

GRÅT

Han var på gråten (holdt på å gråte).

GRÅTE

Hun gråt av sinne (så sint at hun gråt).

Hva gråter du for? Jeg gråter for at jeg mistet pengene mine.

Det nytter ikke å gråte over spilt melk! Dette er et fast uttrykk som betyr: gråte over noe du har mistet. Vi pleier altså å si gråte over en ting/noe, men gråte for at....

GYVE

Han gjøv løs på oss (angrep oss).

GÅ

Det går ikke an å lure folk på den måten (det er dårlig gjort, det er umulig).

Tauet gikk av på midten (røk, ble delt i to).

Han gikk av for aldersgrensen (sluttet i jobben, ble pensjonert).

Italienerne gikk av med seieren (vant).

Skuddet gikk av (løsnet).

Han gikk seg bort i skogen (mistet veien).

Han gikk bort i en alder av 20 år (døde).

Han gikk bort/hen og giftet seg uten at vi visste noe om det. Uttrykket gå hen/bort og gjøre noe brukes for å understreke at han virkelig gjorde det.

Revisoren gikk regnskapet nøye etter i sømmene (undersøkte nøye).

Vil du gå etter posten (gå og hente)?

Hva er det som går for seg her (hva er det som skjer)?

1000 kroner går fra i skatter og avgifter.

Han gikk fram på en uverdlig måte (brukte).

Det gikk fram av regnskapet at de hadde hatt et stort overskudd (viste seg).

Døra gikk igjen med et smell (ble lukket).

Det ble sagt at de døde gikk igjen i det huset.

Munchs teknikk går igjen hos de unge kunstnerne (blir brukt, vises).

Kan du gå (i)gjennom disse papirene (se over, kontrollere)?

Den nye loven gikk (i)gjennom med knapt flertall (ble vedtatt).

Det bladet har gått inn (trykkes ikke mer).

Forberedelsen gikk inn for det forslaget (støttet).

Han ville ikke gå nærmere inn på dette emnet (snakke mer om).

Arbeidet gikk sterkt inn på ham (han tok den tungt).

De gikk løs på hverandre med kniver (angrep hverandre).

Ansvarligheten gikk på æren løs (ødelte ens rykte).

Det gikk med mye mat (ble spist).

De gikk med på forslaget (var enige i).

Det går nedover med ham (dårligere).

Han måtte gå om (igjen) annen klasse (gå en gang til).

Han skal gå opp til eksamen om to uker (ta eksamen).

Løsløsten har gått opp 100 kroner.

Det gikk opp et lys for henne (hun forstod det).

Oppgavestykket gikk ikke opp (f.eks. $10:3=3,333333$ osv.).

Er isen går opp i fjorden, kan vi sette ut båtene.

Huset gikk opp i flammer (brant opp).

Hun går helt opp i studiene sine (veldig opptatt av).

Hun lånte et brød av deg, og du fikk to liter melk av meg, så det går opp i

to (like mye verdt).

Arbeidet går over etter en stund (slutter).

Han har gått over til katolisismen (konvertert).

Hun får gå over huset før de kommer (rydde og vaske).

Han går på alt du orker (gå så fort du kan, bruk alle kreftene dine)!

Han går godt sammen (passer sammen, har ikke problemer med å bo

sammen).

Hvordan gikk det til (hendte det)?

Han har gått noe tilbake i matematikk (blitt litt svakere).

De unge trodde at verden skulle gå under i 1984.

Oppgavene gikk unna som en lek (gjorde ferdig leksene uten problemer).

Han gikk ut av 9. klasse i fjor (var ferdig med).

Huset går ut om to måneder (er gyldig i to måneder til bare).

Han går ut fra at du tar jobben (regner med).

Han må ikke la ditt dårlige humør gå ut over de andre (plage de andre).

Hva går jobben ut på (innebærer)?

HA

Det han sier **har noe for seg** (er av betydning).
Har dere noe fore i helgen (har planer, har bestemt noe for)?
Når du skal bake brød, må du huske å **ha i gjær**.
Han **har ikke lenge igjen** (kommer til å dø snart).
Du skal **ha igjen** 5 kroner (få tilbake).
Dette **har ikke du noe med** (ikke din sak).
Han **hadde med seg** matpakke på arbeidet.
Han **har det med** å kjøre for fort (pleier).
De **hadde på seg** varme klær.
Politiet **har ikke noe på ham** fra før (tidligere ustraffet).
Læreren ville **ha det til** at elevene hadde jukset (påstod).
Ha deg unna/vekk (gå bort)!

HAMLE

Jeg kan ikke **hamle opp med ham** (måle meg med ham, bli like god som).

HAMRE

Læreren prøver å **hamre inn** reglene.
Han **hamrer på** pianoet (slå hardt, spille stygt).
I sløyden måtte vi **hamre ut** et fat i messing.
Hjertet **hamret i meg** av spenning.

HANDEL

Den boka er i **handel** allerede (er på markedet).
De **driver handel med** utlandet.

HANDLE

Denne boka **handler om** preposisjoner.
Shell **handler med** bensin.
De **handler med** utlandet.

HANSKES

Han er ikke lett å **hanskes med** (vanskelig å ha med å gjøre).

HARD

Nå **tar du vel litt for hardt i** (overdriver)?
Han **sitter hardt i det** (er i en vanskelig situasjon).
Han **satte hardt mot hardt** når det gjaldt fordelingen av arven (var bestemt).
Morens død **tok hardt på ham** (var sterk påkjenning).
Jeg **trenger hardt/sårt til din hjelp** nå (er svært avhengig av).
Han er **hardt ut å kjøre** (er i en vanskelig situasjon).

HARMONERE

Dette **harmonerer dårlig med** det du sa tidligere (stemmer dårlig overens med).

HARNISK

Han kom i **harnisk** (ble sint, opphisset).

HAST

Vi måtte reise i **all hast/i hui og hast** (uten å vente, straks).

HAT

Han **bærer hat til sine nærmeste** (hater).
Hun **har lagt sin tidligere mann for hat** (hun hater ham).

HATT

Hun **har hatten av for min mor** (beundrer, respekterer).
Han **tolte meg ikke særlig høy i hatten** (var flau, underlegen).

HETTE

Han **har heftet meg ved språket i boka** (lagt spesielt merke til).

HJELP

Hun **ropte på løperne i løypa** (oppmuntringsrop).

HJELLE

Hans **spill betyr ikke hell i kjærlighet**.
Han **har ofte hellet med seg** (er heldig).
Hun **blett hell** fikk de slukket brannen før det var for sent (heldigvis).

Hans **interen er på hell**, våkner nordmenn til nytt liv (nærmer seg slutten).

HEMME

Hun ble **hemmet** i arbeidet pga. hunden (hindret).

HENGE

Pikene liker ikke at guttene alltid **henger etter** dem (opp søker, vil være sammen med).

Mange småbedrifter **blir hengende etter** i utviklingen.

De **henger i** fra morgen til kveld (arbeider hardt).

Røklukten **hang lenge i** klærne.

Hun **henger litt igjen i** språk (er litt svakere enn de andre).

Du må nok smøre skiene så de ikke **henger igjen i** det dårlige føret.

Vi **henger med** så godt vi kan (følger med).

Vil du **henge deg på** karusellen (følge med i utviklingen)?

Prisoppgangen på bensin **henger sammen med** dollarkursen.

HENGI

Han **hengav seg til** studiene (brukte all sin tid og krefter på).

HENHOLD

I **henhold til** husreglene kan du ikke vaske klær på søndager (ifølge).

HENSEENDE

Festen var i **enhver henseende** vellykket (på alle måter).

Denne saken er viktig også i **politisk henseende** (når det gjelder).

HENSIKT

Han kjøpte gården i **den hensikt** å drive den.

Jeg **har til hensikt** å besøke dem (har tenkt å).

Han slo henne **med hensikt** (med vilje).

HENSTILLING

De **kom med en henstilling til oss om** å være stille (bad oss).

HENSYN

Av **hensyn til** naboene må vi dempe musikken.

Med **hensyn til** det spørsmålet kan jeg vise til det som står i rapporten (når det gjelder).

Vi må **ta hensyn til** barna når vi kjøper nye møbler.

Vi må **vise hensyn til** de eldre og la dem få sitteplassene.

Han gjorde det **uten hensyn til** hva det kostet (uten å tenke på).

HENTYDE

Hva er det du nå prøver å **hentyde til** (vise til (av negative ting))?

HENTYDNING

Det var en **hentydning til** styrets klossete behandling av saken.

Han **kom med en hentydning om** at vi måtte være forsiktige.

HENVENDE

Du må **henvende deg til** politiet for å få oppholdstillatelse.

HENVISE

Han ble **henvist til** et annet departement (anbefalt å gå).

Han var **henvist til seg selv** (overlatt til seg selv, måtte klare seg selv).

HENVISNING

Under **henvisning til** lovens paragraf 3 ble han dømt til 3 års fengsel (idet han **henviste til**).

HERME

Han er flink til å **herme etter** folk (etterligne).

HERSE

Hun **herser med** barna sine (maser, plager).

HERSKE

Romerne **hersket over** store deler av Europa.

HEVNE

Han **hevnet seg på** dem som hadde lurt ham.

Ørnen går i hi om vinteren.

HILSE

Sjekk Per **fra meg!**

Har du **hilse på** kona mi? Har du noengang **hilst på** kongen?

Send **hils hjem til** alle vennene mine!

Når du skal avslutte et brev, kan du skrive: **Hilsen (fra)**(navnet ditt).

HINDER

Det er **til hinder for** meg at dere gjør det.

HINDRE

Han ble **hindret** i arbeidet fordi telefonen ringte hele tiden.
Vi prøvde å **hindre ham fra** å reise (stoppe ham).

HIPPEN

Han var **hippen på** å kjøpe det stereoanlegget (ivrig etter).

HISSE

Du trenger ikke **hisse deg opp for** så lite (fare opp, bli sint)!
Hiss deg ned (ta det rolig, ikke bli så sint)!
Bokserne ble **hisset til kamp**.

HJELPE

Vi får **hjelpes ad** så godt vi kan (hjelp hverandre).
Han kunne ikke **hjelpe for** at det gikk så dårlig for Norge på skøyter (han kunne ikke gjøre noe med det).
Øvelser i fonetikk **hjelper på** uttalen.
Kan du **hjelpe til med** oppvasken?

HJEMMEL

Det er **hjemmel for** dette i loven (gyldig ifølge loven).

HOGGE

Han **hogg av** noen grener på treet.
Runene ble **hogd inn** i fjellet.
Mange trær blir **hogd ned** før jul.
Han **hogger opp** mye ved for vinteren.
Bremsene på bilen **hogg til** (virket plutselig og hardt).
Han prøvde å **hogge ut** en figur av treet.
Mange steder i Afrika er skogene **hogd helt ut** (brukt opp).

HOLDE

Hold an (stopp)!
Han **holder av sin mor** (er glad i).
Kan du **holde av 4 billetter til i morgen** (reservere)?
Han ble **holdt for narr** (ble ertet).
Han **holdt seg borte fra** jobben for å slippe alt oppstyret.
Hold fram som dere har begynt (fortsett)!
Ingen prøvde å **holde igjen på** alkoholforbruket der i huset (moderere).
Han prøvde å **holde seg inne med** læreren for å få gode karakterer (være på god fot med).
Hun **holder alltid med** mannen sin (tar hans parti, støtter ham).
Alle land forsøker å **holde inflasjonen nede**.
Hold opp med det bråket (slutt med)!
Tanken på henne **holdt ham oppe** (gav ham livsmot).
De **holdt på sitt** (holdt fast på sin mening).
Han ville ikke **holde på** aksjene lenger (beholde).
Hv lenge? Han **holdt på** i ti minutter.
De **holder på med** byggingen av veien (byggingen pågår).
Jeg **holdt på å** sovne da det ringte på døra (var i ferd med).
Hun lovte å **holde sammen** i tykt og tynt (alltid støtte hverandre).
Gjengen **holder seg til** sin herre.
Teatret **holder til** i en gammel bygning (er).
Politiet mente at tiltalte **holdt tilbake** viktige opplysninger.
Hun **holdt unna** noen kaker til neste dag (gjemte).
Hun **holder jeg ikke ut** dette maset lenger (orker ikke, klarer ikke).
Hun **holdt ut** i det lengste (de gav ikke opp, men fortsatte så lenge som mulig).
Du må **holde de to punktene ute fra hverandre** (skille mellom).
Hun følte at hun alltid ble **holdt utenfor** (ble satt til side).
Hun **holder ved** (fortsetter).
Hun **holdt fast ved** sin tidligere forklaring (mente fortsatt det samme).

HOPPE

Han **hopet seg opp** da jeg var syk (det samlet seg mye arbeid).

HOPPE

Hun valgte å **hoppe av** og søke politisk asyl i Norge (å forlate landet sitt).
Hun kan **hoppe over** neste side (ikke se på neste side).
Hun kan **hoppe over til** neste side (begynne på neste side).
Hun **hoppet på** det første og beste tilbudet (aksepterte).

HOVNE

Han **hovnet opp** i ankelen og trodde at han hadde brukket benet.

HUKE

Buksa hadde **huket seg fast** i en spiker (satt seg fast i).

HULTER

Klærne lå **hulter til bulter** i skuffen (i et eneste rot).

HUNGRE

Han **hungret etter** kjærlighet (lengtet etter).

HUS

De måtte **komme seg i hus** før regnet kom.

Hun er ikke til å være **i hus med** (det er umulig å bo sammen med henne).

De **gikk mann av huse** for å hilse på kongen (alle gikk).

HUSKE

Han **husker alltid på** fødselsdagen min.

HVERDAG

Vi bruker ikke sølvbestikk **til hverdags**, bare til fest.

Trikken går 4 ganger i timen **på hverdager**, ikke så ofte **på helligdager**.

HYBEL

Mange studenter bor **på hybel**.

HYSJE

Jeg **hysjet på** dem fordi de satt og snakket under forestillingen.

Saken ble **hysjet ned** (man prøvde å holde den hemmelig).

HYTT

Han svarte **i hytt og vær** (tilfeldig, uten å tenke).

HÆL

Konkurrentene kom **hakk i hæl** (like etter).

De andre løperne fulgte **i hælene på ham** (kom rett etter).

HØRE

Du må **høre godt etter** når læreren forklarer noe nytt (være oppmerksom).

Kan du høre etter om vi kan ta med barna (undersøke, spørre)?

Kan du høre etter barna mens jeg er borte (passe på)?

Det her hører inn under en annen paragraf (sorterer under).

Kan du høre innom postkontoret på veien hjem (gå innom).

Det hører med til historien at han hadde rømt hjemmefra (det er en del av historien).

De to koppene **hører sammen** (er av samme slaget).

Har du hørt noe til onkelen din i det siste (hatt kontakt med)?

Disse asjettene **hører til** de koppene (er av samme slaget).

Hun **hører til** våre beste skiløpere (er blant).

HØVE

Jeg hadde **høve til** å hilse på henne (anledning).

HØY

Han var **høy på pæra** (arrogant).

Det er **på høy tid** at du kommer (i siste liten, nesten for sent).

HØYDE

De norske skiløperne er **på høyde med** verdens beste (like gode som).

Det er kaldere **i høyden** enn her nede.

Vi kan vente **i høyden** 50 personer (maksimum).

HØYRE

Han stod **til høyre for** meg (på min høyre side).

HÅND

Læreren fikk ikke **legge hånd på** barna (røre, straffe ved berøring).

Jesus **la hånd på** de syke og helbredet dem.

Han **gav meg hånden på** at han ikke skulle si det (lovet).

Kjolen var sydd **for hånd** (håndsydd).

Det ble ikke gjort noe, derfor bestemte han seg for å **ta saken i sin egen hånd** (gjøre noe med den selv).

Han **har dem i sin hule hånd** (har all makt over dem, har taket på dem).

Nå har jeg en hybel **på hånden** (vet om en hybel som jeg kan få kjøpt).

Han **la siste hånd på verket** kvelden før utstillingen (avsluttet arbeidet med).

Barnet ville gjerne klare seg **på egen hånd** (klare seg alene).

HÅP

Han levde i håpet om en bedre verden (håpet på).

De måtte ikke gjøre seg håp om noe (ikke regne med).

De satte sitt håp til den nye presidenten (håpet at han kunne hjelpe dem).

HÅPE

Han håpet på seier.

HÅR

Det nyttet ikke å stryke ligningsvesenet etter hårene (smigre).

HÅVE

Staten håver inn penger på olje.

IDÉ

Har du noen idé om hva det dreier seg om?

IDENTIFISERE

Det hender at barna identifiserer seg med foreldrene.

IDENTISK

Hovedpersonen i filmen var identisk med forfatteren.

IGJEN

Kan du gi igjen på 100 kroner (gi tilbake vekslepenger)?

Bare vent, du skal nok få igjen en gang (trussel om gjengjeldelse)!

Du må ta igjen hvis noen slår deg (slå tilbake).

Jeg skal reise hjem igjen om to dager (tilbake til hjemmet).

Gå igjen har forskjellige betydninger: 1) Han kom og gikk igjen etter ti minutter. Her uttaler vi gikk igjen med trykk på "gikk" og med tonem 1. Det samme gjelder om "noe som starter/virker igjen": Motoren stoppet, men nå går den igjen. 2) Hvis vi uttaler det med trykk på "gå" og tonem 2, kan det bety "vise seg igjen (om døde)": De døde gikk igjen i det huset. Det brukes også på følgende måte: Foreldrenes spesielle trekk går/kommer ofte igjen hos barna (viser seg). 3) Noen ganger kan man legge trykk på "igjen", og det betyr da "lukkes": Døra går ikke ordentlig igjen (lukkes ikke).

Du må være igjen her mens jeg går i byen (ikke bli med).

Det er igjen to poteter på fatet.

Lukk igjen vinduet!

Jeg må ha lagt igjen hanskene i butikken (glemt)

Han har ikke lenge igjen (kommer snart til å dø).

Jeg måtte sitte igjen på skolen i dag (ble straffet på den måten).

Kom igjen! Det er klart nå (bare kom, sett i gang)!

ILTE

Han ilte til for å hjelpe oss (skyndte seg).

IMMUN

Immun mot brukes om sykdommer og smitte: Barnet er immunt mot den sykdommen.

Han er immun overfor kritikk (bryr seg ikke om).

INDIGNERT

Han var indignert over den dårlige oppførselen (sint).

INDIKASJON

Det at han blir sint, er en **indikasjon på** at han har det vanskelig.

INFLUERE

Den voldsomme nedbøren **influerer på** kornhøsten (har innflytelse på).
Han er **influert av** kameratene (påvirket).

INFORMERE

Han informerte pressen **om** det som hadde hendt.
Du bør **informere deg om** reglene før du søker.

INITIATIV

Han **tok initiativet til** innsamlingen av pengene.

INKLUDERE

Tips er **inkludert i** prisen.

INNBLANDE

Han var **innblandet i** tyveriet (hadde noe med det å gjøre).

INNBLIKK

Hun **fikk et innblikk i** saken (kjennskap til, innsikt i).

INNBY

Vi er **innbudt til** åpningen av utstillingen.
Oljeselskapet **innbyr til** nye aksjetegninger på nyåret (kommer med tilbud om).

INNBYDELSE

Vi har mottatt en **innbydelse til** å delta på utstillingen.

INNDELE

Boka er **inndelt i** kapitler.

INNE

Han hadde en hytte langt **inne i** skogen.
Det er noe **inne i** meg som sier det.
Da vi var **inne på** det emnet, var hun svært interessert (da vi holdt på med).
Hun er **godt inne i** det stoffet (kan det veldig godt).

INNERSVING

Nederlenderen **tok fullstendig innersvingen på** de andre løperne (var så mye bedre).

INNESTENGT

De satt **innestengt i** huset i flere dager på grunn av snøværet.

INNESTÅ

Han **og** kan **innestå for** at det er riktig (garantere).

INNFLYTELSE

Han hadde sterk **innflytelse på** sine medarbeidere.

INNFORSTÅTT

Alle de ansatte var **innforstått med** hva reduksjonen ville føre til (forstod og godtok).

INNFØRING

Han har fått en viss **innføring i** verdens religioner (orientering).

INNFØRSEL

De har stanset all **innførsel av** frukt fra det landet.

INNGANG

Han **gikk inn i** kjøkkenet.
Den **inngangen til** det nye året ble det festet og drukket mye.

INNGÅ

Han **betalte** av garasjen **inngikk i** prisen (var en del av).

INNHALD

Det vanligste er å si **innholdet i**. Dette gjelder først og fremst når det er noe som er "inne i": Innholdet i flaska var grønt.
Innholdet i brevet **og** til brukes også **innholdet av**: Han ville ikke røpe innholdet av brevet.

INNKALKULERE

Prisen på øl **og** øl **teøkningen må innkalkuleres i** prisen.

INNKALLE

Han **innkalt** medlemmene ble **innkalt til** møte.

INNKALLELSE

I innkallelsen til møtet stod det forskjellige opplysninger.

INNKJØP

Innkjøpet av de varene var veldig gunstig.
Varene kostet 20 kroner i innkjøp.

INNULATE

Hun innlater seg på ting hun ikke har rede på (gjør, driver med, snakker om).

INNLEDNING

Innledningen til kapitlet var godt skrevet.

INNLEMME

Bildet ble innlemmet i Nasjonalgalleriets samling.

INNLEVE

Vi har vanskelig for å innleve oss i det som har hendt.

INNMELDE

Er du innmeldt til/på dette kurset?
Han er innmeldt i folkeregisteret.

INNMELDELSE

Innmeldelse til kursene foregår i begynnelsen av hvert semester.

INNORDNE

Alle må innordne seg under samfunnets lover.

INNPASS

Han har skaffet seg innpass i de beste bedriftene (fått adgang til).

INNREDE

Stua er innredet til hobbyrom.

INNREISE

Ved innreisen til Norge ble passene kontrollert.

INNRETTE

Man må innrette seg på at det blir vanskelig (være forberedt på).
Du må nok pent innrette deg etter de andre (ta hensyn til de andre).

INNSIGELSE

Ingen gjorde innsigelser mot de nye bestemmelsene (protestere).

INNSIKT

Han hadde god innsikt i bruk av datamaskiner.

INNSTILLE

Jeg har innstilt meg på at jeg ikke får jobben (regner med).

INNSTILLING

hvilken innstilling har de til bruk av atomvåpen (hva mener de om)?

INNTÉKT

Lotteriet var til inntekt for Røde Kors.
Foretningen hadde liten inntekt av salget.

INNTRYKK

Hun hadde inntrykk av at de likte seg.
Hun prøvde å gjøre inntrykk på henne (imponere).

INNVENDE

Har du noe å innvende mot dette forslaget (si imot)?

INNVENDING

Hun gjorde ingen innvendinger (i) mot: protestere mot, si (i) mot. Hun gjorde ingen innvendinger mot forslaget.

INNSISTERE

Hun insisterte på at jeg skulle være med (ville absolutt).

INSTRUERE

Soldatene ble instruert i bruk av våpen.

INSTRUKS

Hun ble instruks om å ha på seg vernesko.

INSTRUKSJON

Vi må få **instruksjon** i bruk av denne maskinen.

INTEGRERE

Mange handikappede er **integrert** i den vanlige skolen.

INTERESSE

Jeg har **interesse** av å bli kjent med dem.

Han har **vist liten interesse** for fotball.

Det tilbudet kan **være av interesse** for oss (interessant for).

INTERESSERE

Han **interesserer seg** for moderne musikk.

Jeg er **interessert** i å bli bedre kjent med henne.

INTOLERANT

Han er **intolerant** overfor mennesker som tenker annerledes enn ham.

INTRODUKSJON

Det kurset gav en god **introduksjon** i norsk språk.

Introduksjonen til teaterstykket var nyttig for å forstå stykket.

INTRODUSERE

Jeg vil **introdusere** den nye læreren for dere.

INVASJON

I år har det vært ren **invasjon** av mus på fjellet.

Vi glemmer aldri **invasjonen** i Frankrike i 1944.

INVESTERE

Det er på tide at vi **investerer** i ny vaskemaskin.

INVITASJON

Vi har fått en **invitasjon** til det selskapet.

INVITERE

Hun ble **invitert** til noen venner til middag.

INVOLVERE

De var ikke **involvert** i den saken.

IRRITERE

Irritert på brukes med nesten samme betydning som **sint på**: Jeg er irritert på henne.

Irritert over brukes i forbindelse med en handling/tilstand: Jeg irriterer meg over det som hendte.

ISOLERE

Hun **isolerte seg** fra omverdenen.

IVER

Han **gikk brenner av iver** etter å bli ferdig.

IVRE

Han var **ivret sterkt for** at Norge skulle få arrangere de olympiske leker.

IVRIG

Hun var **ivrig** etter å treffe henne.

JAGDE

Han ble **jagd på dør** (jaget bort).

Hun **må jage på** hvis vi skal komme fram tidsnok (skynde oss).

Menneskene **jager etter** lykke (strever, higer).

Hun **jagde** vekk fluene.

JAKT

I høst **gikk hun på jakt**.

Han **driver ulovlig jakt** på ryper.

Hun **er på jakt** etter en bruktbil.

Han **tok opp jakten** på raneren.

JAKTE

Han **jakter på** dyr: De jakter på harer.

Jakte etter brukes i mer abstrakt betydning: Noen mennesker jakter etter berømmelse.

JAMRE

Han **ble jamret** av smerte.

Hun **jamret (seg)** over de vanskelige tidene (beklage seg).

JENKE

Hun **prøvde å jenke seg** etter hverandre (innrette seg).

JEVN

Hold deg på det jevne (vær nøktern, hold deg på jorda)!

JEVNFØRE

De jevnførte prisene her med prisene i hjemlandet (sammenligne).

JEVNGAMMEL

Hun er jevngammel med datteren vår (like gammel som).

JOBB

Han er på jobben.

Han hadde jobben med å kjøre og hente barna.

JOBBE

Han jobber med saken.

JONGLERE

Tryllekunstneren jonglerte med ballene.

JORD

Boka var som sunket i jorda (helt forsvunnet).

Forslaget falt ikke i god jord (ble ikke godt mottatt).

Hold deg på jorda (hold deg til det reelle)!

De har gått under jorda (gått i dekning).

JUBLE

Elevene jublet over beskjeden om at de skulle få fri.

JUKSE

Du må ikke jukse med tallene!

Hun jukser ofte i spill.

JUL

Jeg skal bort i julen.

Jeg fikk mange fine presanger til jul.

JULEBORD

Mange nordmenn liker å gå på julebord i desember (spiser mye fin julemat på hoteller før jul).

KALKULERE

Bygget ble kalkulert til 800000 kroner (beregnet å koste).

Vi har kalkulert med en fortjeneste på 20 prosent (regnet med).

KALKYLE

Han satte opp en kalkyle over alle utgiftene.

KALLE

Eleven ble kalt inn til overlæreren for å fortelle hva han hadde gjort.

Outten ble kalt opp etter sin far (heter det samme som faren).

Hun ble kalt opp over høytaleren.

Kan du kalle på Per (rope på)?

Det ble kalt sammen til ekstraordinært møte.

Øler du deg kallet til å gjøre dette arbeidet (har du lyst til)?

Han kalte til seg sine nærmeste rådgivere før han tok viktige beslutninger (had dem komme).

Kalle tingene ved sitt rette navn: si rett ut hva det er.

KAM

Han kan ikke skjære alle over en kam (vurdere alle på samme måte).

Han ble helt rød i kammen (veldig sint, opphisset).

KAMP

Koloniene gav aldri opp kampen for indre selvstyre.

Alle kan være med i kampen mot urettferdighet.

På universitetene er det kamp om plassene.

KANT

Det er på kanten av det tillatte (nesten ikke tillatt).

Den vitsen var på kanten (nesten uanstendig).

Han var litt på en kant (litt beruset).

Han er på kant med kollegaene sine (blitt uvenner med).

KAPITULERE

Byggerne måtte kapitulere for den sterke invasjonstyrken.

KAPPES

De kappes om de beste plassene (slåss om).

KARANTENE

Hundene måtte være i karantene i 4 måneder.

KARE

Jeg får vel **kare meg opp** av senga (stå opp).
De **karer til seg** alt de kan (skaffer seg selv så mye som mulig).
Han **karet asken ut** av peisen (grave ut).

KART

Han kjøpte et **kart over** byen.

KARTOTEK

De **førte kartotek over** kundene (systematisk ordnete kort med opplysninger om kundene).
Han var **strøket i kartoteket** (navnet stod ikke der lenger).

KAST

Han **gav seg i kast med** den oppgaven (satte i gang med).

KASTE

Han **kastet av seg** klærne og løp i dusjen.
Salget **kaster lite av seg** (gir ikke mye i fortjeneste).
De **kaster bort** tiden med prat.
Du må ikke **kaste bort** alle pengene dine til sjokolade!
Han var syk og **kastet opp** (maten kom opp igjen).
Da de begynte å slåss, ble de **kastet på dør** (jagd ut).
De ble **kastet ut** av dørvakten.

KATALOG

Før utstillingen lagde de en **katalog over** alle gjenstandene.

KAUSJON

Mannen ble løslatt mot en **kausjon på** 1000 dollar.
Banken ville ikke gi ham det lånet fordi han ikke kunne **stille kausjon for** lånet (garantere for).

KAUSJONERE

Hun ville ikke **kausjonere for** et lån til sønnen sin (garantere for).

KAUSJONIST

Hun ville ikke **stå som kausjonist for/på** det lånet (garantere for).

KAVE

De **kavet seg fram** gjennom snøen (strevde for å komme fram).
De hadde mye å **kave med** (mye å arbeide med).

KIKK

De tok en **kikk på** papirene hennes (så så vidt).

KIKKE

Jeg **kikker etter** en bok (ser etter, leter etter).
Du må ikke **kikke i nøkkelhullet!**
Avisen forsøkte å **kikke oss i kortene** (få tak i hemmelige opplysninger).
Hun **kikket på** en genser.

KILDE

De prøvde å finne **kilden til** opprøret.

KIVES

Barna **kives om** arven (krangler).

KJEDE

Arbeidet i fabrikken **kjedet livet av** henne (hun syntes det var så kjedelig).
Han **kjedet oss med** dumt prat.

KJEFT

Han brukte **kjeft på** meg (var sint på).

KJEFTET

Hun **kjeftet på** meg (var sint på).

KJEMPE

Han **kjemper for** friheten.
Hun **kjempet imot** overmakten så lenge de kunne.
Han hadde mange problemer å **kjempe med**.
De norske og finske løperne **kjempet om** førsteplassen.
Hun **kjempet seg fram** til førsteplassen.
Arbeidstakerne **kjempet kravene sine igjennom/kjempet igjennom** kravene sine (fikk oppfylt).

KJENNE

Kjenn etter om det gjør vondt når jeg trykker her (prøv å føle)!

Det er vanskelig å **kjenne** tvillingene **fra hverandre** (de er så like at det er vanskelig å se forskjell på dem).

Det var vanskelig å **kjenne seg igjen** på det stedet etter så mange år (å huske hvordan ting var på det stedet).

Kjenner du til denne saken (vet du noe om)?

Hun ville ikke **kjennes ved** sin familie (ville ikke at noen skulle vite at det var hennes familie, ville ikke ha noe med den å gjøre).

KJENT

Maskinen er **kjent for** å være brukervennlig.

Er du **kjent med** denne maskinen (vet du hvordan den skal brukes)?

Hun ble **kjent med** mange mennesker på turen.

KJÆLE

Hun lå i senga si og **kjælte med** bamsen sin (koset).

Hun **kjæler for** den tanken (elsker å tenke den tanken).

KJÆRLIGHET

Hun gjorde det **av kjærlighet** til barna.

KJØLE

Grønnsakene kan **kjøles ned** til 5°C.

KJØPE

Det kan være farlig å **kjøpe på avbetaling** (ikke kontant).

Vi må **kjøpe inn** noen flasker vin til festen.

Kjøpe opp sier man når det ikke er mer igjen å kjøpe. Thon har snart kjøpt opp alle gårdene i Oslo.

Da han sluttet å jobbe, måtte han **kjøpe seg ut** av firmaet.

KJØRE

De **kjørte av** fra veien for å spise. **Kjøre av veien** kan også bety "ikke klare å holde seg på veien": De **kjørte av** veien fordi det var så glatt.

Kan du **kjøre bort** dette søppelet?

Arbeiderne **kjørte fram** sine krav uten å nøle (kom med alle sine krav).

Han er **hardt ut å kjøre** (har store problemer).

Han **kjørte i vei** (drog av sted). Dette uttrykket kan også bety: satte i gang med arbeidet.

Han **kjørte saken igjennom** uten større vanskeligheter (fikk det slik han ville).

Han måtte **kjøre inn** den nye bilen før han kunne teste den fullt ut.

Han klarte å **kjøre inn** to av sine konkurrenter på under ti minutter (ta igjen, innhente).

De ble **kjørt ned** av en bil på fortauet.

Han vil **kjøre opp** den dagen han fyller 18 år (ta førerprøven).

Han **kjørte på** for å nå flyet (satte opp farten).

Politetsmyndighetene **kjører hardt ut mot** dem som prøver å snyte på skatten (er harde mot).

KLAGE

Hun har anledning til å sende inn **klage på** karakteren.

Klage på brukes om direkte misnøye med en ting/noe. Hun klaget på skatten.

Klage over brukes om en tilstand/et forhold man ikke er fornøyd med: Hun klager over det dårlige været.

KLAMME

Ordet står i **klammer** (parentes).

KLAMMERI

Spørsmålene kom i **klammeri** med politiet (krangel).

KLAMP

Hun følte at barnet ble **en klamp om foten** på henne (en byrde, hindring).

Hun **tro klampen i bunn** for å kunne komme fram i tide (kjørte i full fart).

KLAMRET

Hun **klamret seg til** håpet om at det skulle gå bra.

KLANDRE

Hun **klандрer ingen for** at det gikk så dårlig (gir ingen skylden).

KLAPPE

Publikum klappet i hendene av glede.

Sangeren ble **klappet fram** på podiet.

Hun **klappet sammen** boka og gikk (slo igjen).

Hun **klappet helt sammen** etter eksamen (fikk sammenbrudd, var helt utslitt).

Han **klappet til meg** (slo meg).

Skipet klappet **til kaien** da vi kom (la til kaien).

KLAPPJAKT

Politiet **driver klappjakt** på fartssyndere (prøver intenst å få tak i dem som kjører for fort).

KLAR

Han er **klar** til å reise (ferdig).

Båten **gikk klar** av alle skjær (unngikk, gikk fri for).

Han **gjorde det klart** for meg at han ikke ville se meg mer (sa tydelig fra).

KLARE

Mange studenter **klarer seg ikke** til eksamen (stryker).

Jeg **klarer meg med** en kopp kaffe (en kopp er nok).

Vi må prøve å **klare opp** i det problemet (løse).

KLARHET

Nå har hun **kommet til klarhet** over situasjonen (forstår).

Du må prøve å **få klarhet** i den saken (rydde opp, få orden på).

KLARNE

Været skulle **klarne opp** utover dagen (bli bedre).

Nå begynner det å **klarne for** meg (bli klart for, begynner å forstå).

KLASSE

Vinen fra California kan stilles i **klasse med** noen av de beste franske viner (like gode som).

Grete Waitz står i **en klasse for seg** når det gjelder kvinnelige sportsutøvere (er suveren).

Det var **klasse over** klærne i den forretningen (fine klær).

Maten var av **høyeste klasse** (beste slag).

KLATRE

Det kan være farlig å **katre i** fjellet.

Han **klatret opp** stigen.

KLE

Hun **kledd av seg** og la seg.

Hun **kledd seg i sort** (tok på seg sorte klær).

Det var vanlig å **kle seg om** til middag på det hotellet.

Etter at hun hadde dusjet, **kledd hun på seg**.

KLEKKE

Detektiven **satt og klekket ut** en lur plan.

KLEM

Induet **stod på klem** (litt åpent).

KLEMME

Han tok henne i hånden og **klemte til** (klemte hardt).

Han **klemte ut** verk av såret.

Han **følte seg klemt opp** i et hjørne (kommet i en vanskelig situasjon).

KLENGE

De guttene likte ikke at guttene **klengte seg inn på** dem (var påtrengende, pågående).

KLIPPE

Klippe av og **klippe over** betyr omtrent det samme. Kan du **klippe av** den for meg?

Statsministeren **klippet over** snora og erklærte veien for åpnet.

Han **klippet opp** filler for å veve ryer (klippe i stykker).

Han **klippet ut** oppskriftene i bladet.

KLORTE

Han **klorte opp** teppet (ødelte, klorte i stykker).

Han **klorte seg fast** til den teorien (trodde på teorien så lenge som mulig).

Han **klorte til seg** alt de kunne (prøvde å skaffe seg på en grisk måte).

KLUSS

Det er stadig noe **kluss med** bilen (noe galt, problemer med).

KLUSSE

Du må ikke **klusse med** maskinen (behandle den uforsiktig)!

KLYNGE

De **klynget seg** til håpet om å få se sønnen sin igjen.

KLYVE

Hun var redd for å **klyve opp** den dårlige stigen (klatre opp).

KLØ

Jeg **klør i** fingrene etter å prøve den nye bilen (ivrig etter).

KLØFT

Kløften mellom de rike og fattige landene blir stadig større.

KNAPPE (KNEPPE)

Han **knappet igjen** frakken før han gikk ut i vinden.

Hun **knappet opp** blusen for å amme barnet.

KNE

Hun lå **på kne** og bad.

De **bøyde kne** for Gud.

Han **ligger på knærne** for dem (gjør alt for å tilfredsstille dem, smiser med dem).

Han er **på knærne** etter henne (vilt forelsket i henne).

Motstanderne ble **tvunget i kne** (ble beseiret).

KNELE

Han **knelte** for paven.

KNIFE

Foreldrene **knep av på** lommepengene hvis barna ikke ville hjelpe til hjemme (reduserte).

Når det **kniper med** penger, kan du ta deg en ekstra vaskejobb (blir lite med).

KOBLE/KOPLE

De reiste noen dager på fjellet for å **koble av** litt (slappe av).

Husk å **koble fra** varmtvannet når du reiser bort (stenge)!

Politiet måtte **kobles inn** i saken (kontaktes).

De måtte **koble til** en ekstra vogn på toget på grunn av den store trafikken.
Strømmen ble **koblet ut** noen timer hver natt (var borte).

KOKE

Planene **kokte bort i kålen** (ble ikke noe av).

Når du skal lage te, må du først **koke opp** vannet.

Melken **kokte over** da han gikk ut et øyeblikk.

KOMME

Skal du på ski i morgen? Det **kommer an på** været (er avhengig av).

Hvorfor er han så blek? Det **kommer av** at han har vært syk (skyldes).

I de store varemagasinene er det lett å **komme bort fra** hverandre.

Man kan ikke **komme bort fra** at dette er en alvorlig sak (benekte).

Han **kom borti** mye rart (ble innblandet i).

Han har **kommet litt etter** i matematikk (kan litt mindre enn de andre).

Vi **kommer etter** når det gjelder bruk av datamaskiner (gjør fremskritt).

Alt **kommer for en dag** (ingenting kan holdes skjult).

Plutselig **kom det for meg** at jeg skulle besøke dem (begannte å tenke på).

Du kan ikke **komme forbi** at hun er flinkere enn deg (kan ikke benekte)!

Hun kunne ikke **komme fra** på grunn av barna (ta seg fri).

De **kom fra** det med livet i behold (slapp unna).

Det **kom fram** at de hadde vært med på tyveriet (viste seg).

Komme seg fram kan brukes både konkret og abstrakt: Det er vanskelig å

komme seg fram i den høye snøen. Det er ikke alltid så lett å **komme seg fram**

verden (gjøre det bra).

Det **kom fram til samme resultat** (resultatet ble det samme).

De **kom fram til** at de skulle vente med det (bestemte seg for, konkluderte

med).

Det var mye arbeid å **komme (i)gjennom** hele grammatikken (bli ferdig med,

gjennom hele).

De måtte **komme i gang med** arbeidet så fort som mulig (begynne).

Det tar lang tid å **komme inn i** et nytt språk (lære godt).

Norge **kom inn under** Danmark, begynte mange å skrive dansk i Norge.

De **kom ikke med** på det flyet (fikk ikke plass).

De **kommer godt med** i norsk når man skal arbeide i Norge (er til

gjengsel, hjelp).

Det **komme opp i** har mange betydninger. Firmaet var **kommet opp i**

finansielle problemer (hadde fått). Prisen var nå **kommet opp i** det dobbelte

prisen (gjorde det til). Saken **kommer opp i** Stortinget til våren (skal behandles). Hun **kom**

oppe i historien (ble eksaminert i).

De hadde problemer med å **komme seg opp** om morgenen (stå opp).

De strever for å **komme seg opp i** samfunnet.

Far er sterk, men han **kommer ikke opp mot** sin far (kan ikke måle seg

Jeg **kom** tilfeldigvis **over** denne boka (oppdaget, fikk se).

Han **kom** ikke så lett **over** kjærlighetssorgen (glemte ikke).

Han **kom** **overens** med forlaget om hvordan boka skulle trykkes (ble enig med).

Jeg **kommer** **ikke** på hva han heter (husker ikke).

Regningen **kom** på 630 kroner.

Det er hyggelig å **komme** **sammen** med gode venner.

Hvis man bruker uttrykket **komme til å gjøre noe** i preterium, betyr det "gjorde noe tilfeldig, det var ikke meningen/planlagt": Han kom til å velte koppen.

Men hvis man bruker **komme til** i presens, uttrykker det noe som man regner med vil skje: Du kommer til å bli flink i norsk.

Komme til kan også bety "delta, ha noe å si": Jentene fikk ikke komme til på møtene (fikk ikke sjansen til å si/gjøre noe).

Ellers kan **komme til** også ha en helt konkret betydning: Hun kom ikke til med støvsugeren under skapene (var ikke plass til, vanskelig tilgjengelig).

Han håpet at pengene kunne **komme** de fattige landene **til gode** (at de kunne ha nytte av dem).

Hun besvimte, men **kom til seg** selv etter to timer (kom til bevissthet, våknet).

Han føler at han **kommer til kort** på mange områder (mislykkes).

Litt etter litt **kom** det **til syne** en by i horisonten (ble synlig).

Raneren **kom seg unna** i siste liten (unnslett).

Da det **kom ut** at han var spion, flyktet han fra landet (ble kjent).

Boka **kom ut** i 1983 (ble publisert).

Han **kom godt ut av** det med sine foreldre (hadde godt forhold til).

Det **kom ikke noe godt ut av** det (resulterte ikke i noe godt).

Loddet **kom ut med** stor gevinst (gav stor gevinst).

Skipet meldte at de hadde **kommet ut for** sjørøvere (blitt utsatt for).

Nå hadde han **kommet skikkelig ut å kjøre** (hadde store problemer).

Det **kommer ut på ett/ut på det samme** (gjør ingen forskjell).

Vi kan ikke **komme utenom** dette spørsmålet (må ta det opp, må snakke om det).

Det problemet **kommer** ikke meg **ved** (angår ikke).

KONKLUDERE

De **konkluderte** med å si at reisen hadde vært vellykket.

KONKURRANSE

Hun søkte jobben i **konkurranse** med fire menn.

KONKURRERE

Man **konkurrerer** med noen om noe.

Nordmennene konkurrerte med svenskene om de beste plassene.

De små butikkene blir **konkurrert ut** av supermarkedene.

KONSEKVENS

Du må **ta konsekvensen** av det du gjør.

KONSENTRERE

Dette verbet brukes nesten alltid med refleksivt pronomen: **konsentrere seg**, og husk at vi alltid bruker **om** etter!. Nå må vi konsentrere oss om preposisjonene.

Han **konsentrerte** oppgaven **om** utviklingen på 1900-tallet.

KONSESJON

Oljeselskapet fikk **konsesjon** på flere blokker i Nordsjøen.

Staten har gitt **konsesjon** til flere utenlandske selskaper.

KONTAKT

Å/ha/ta kontakt med: Han har tatt kontakt med myndighetene.

Å/ha/ta kontakt med: Det er vanskelig å komme i kontakt med ordmenn.

KONTRAKT

Denne personen **inngår en kontrakt** med en annen person **om** en jobb.

De to partene **ble** skrevet en **kontrakt** mellom dem.

Arbeidet ble gjort **på kontrakt**.

De har en **kontrakt på** at arbeidet skal bli utført før slutten av juni.

KONTRAST

Det var en stor **kontrast** mellom dem.

Kontrast etterfølges av **til**: Hans liv i luksus stod i sterk **kontrast** til foreldrenes liv i fattigdom.

KONTROLL

Denne personen **fører/har kontroll** med noen/noe (kontrollerer noen).

Denne personen **har kontroll** over noen/noe (man bestemmer over).

Denne personen **står/er under kontroll** av noen (noen kontrollerer en).

De fikk ilden **under kontroll** (kontrollere noe). De fikk ilden under kontroll etter en time.

KORRESPONDERE

Man kan **korrespondere med** en annen person (skrive til hverandre).
Noe **korresponderer med** noe annet (er tilpasset hverandre). Toget til Lillehammer korresponderer med bussen til Gjøvik.

KORT

Komme til kort: ikke strekke til, ikke klare. Han kom til kort på mange områder.

KOSTE

Koste på seg: kjøpe noe til seg selv. Han kostet på seg en tur til Italia.
Koste på: utbedre (ved hjelp av penger). De kostet nye vinduer på huset.

KRAFSE

Krafse til seg: skaffe seg på en grisk måte. De krafset til seg alt de kunne.

KRAFT

Komme til krefter: bli sterkere. Han har kommet til krefter etter sykdommen.
I kraft av: på grunn av. Han fikk jobben i kraft av sitt gode navn og rykte.
Tre i kraft: begynne å virke. Loven trer i kraft fra 1. januar.
Sette ut av kraft: slutte å virke. Unntakstilstanden ble satt ut av kraft etter en stund.

KRANGEL

Man kommer i **krangel med noen om noe**, og det kan oppstå **krangel mellom noen**.

KRANGLE

Man **krangler med noen om noe**.
Krangle til seg: krangle til man får. Han kranglet til seg den beste plassen.

KRAV

Alle mennesker **har krav på** å spise seg mette (har rett til).
Gjøre krav på noe: kreve å få noe. Han gjorde krav på hele eiendommen.
Man kan **komme med/fremsette krav om noe** (kreve noe). Arbeiderne kom med krav om høyere lønn.
Stille krav til noen/noe: kreve noe av noen/noe. Man stiller høye krav til de nye bilene.

KREDITT

Hvis man **tar/kjøper noe på kreditt**, betaler man ikke kontant.

KRIG

Erklære/føre **krig mot et land**. Man **går til krig mot et land**. Men man er i **krig med et annet land**.

KRITA

Ta/få/kjøpe noe på krita: ikke betale kontant. I de små forretningene kan man fremdeles få noe på krita.

KRYPE

Han **kryper for sjefen** (smisker, gjør alt sjefen sier, er underdanig).

KRYSSSE

Krysse av: lage et kryss for noe. Han krysset av svarene på skjemaet.

KUNNSKAP

Ha kunnskap om noe: vite noe om. Han har store kunnskaper om de gamle ømerne.
Ha kunnskap i noe: være flink i noe. Hun har gode kunnskaper i fransk (snakker fransk godt).

KURS

Kursen på dollar går stadig opp/ned.
Står høyt i kurs: er mye verdt. Dollaren står høyt i kurs. Han står høyt i kurs (de gamle damene (er svært populær)).
Satte kursen mot noe: gå/kjøre i retning av noe. De satte kursen mot Italia.
Går på kurs i noe: følger et kurs i noe. Han går på kurs i norsk tre ganger i uken.

KVALIFISERE

Kvalifisere for/til en stilling.
Har seg kvalifisert til noe: Han har gjort seg kvalifisert til Nobels fredspris.

KVIET

Kvi seg for noe: grue seg for, føle ulyst for å gjøre noe. De kviet seg for å gå ut i det dårlige været.

KVIKNE

De kviknet til (våknet) da de fikk kaffe.

KØ

Stå/kjøre/sitte/gå i kø.

KÅSERE

Kåserer om/over et emne.

LAND

Gå i land: skipsuttrykk, det motsatte av «om bord». De gikk i land på en øy.

Gå på land: skipsuttrykk, brukes om skip som grunnstøter.

På landet: det motsatte av «i byen». Jeg vil heller bo på landet enn i byen.

LASTE

Lastes for: få skylden for. Han kan ikke lastes for det.

LATE

Late som om: spille, gi inntrykk av noe som egentlig ikke er slik. Hun later som om hun er syk.

Late til: se ut som. Det later til å gå bedre med dem nå.

LE

Le av noen/noe. De lo av den vitsen.

Bli ledd ut: man ler av deg fordi du gjør noe dumt. Han ble ledd ut da han kom med forslaget sitt.

LEDE

Lede til: føre til, resultere i. Rasjonalisering kan lede til arbeidsløshet.

LEGGE

Legge an: ordne, planlegge. Hvordan skal vi legge an kurset?

Legge an på: kurtisere. Hun la an på ham.

Legge av: reservere. Kan du legge av fire billetter til syvforestillingen?

Legge av: slutte med. Det er vanskelig å legge av en dårlig vane.

Legge bak: være ferdig med. De har lagt bak seg det meste av arbeidet.

Legge etter seg: etterlate. Turistene la etter seg masse søppel.

Legge fra: skipsuttrykk: gå fra kaia.

Legge fra seg: plassere. Du kan legge fra deg avisene på bordet.

Legge igjen: glemme, etterlate. Han hadde lagt igjen hanskene på postkontoret. Du kan legge igjen beskjed på kontoret.

Han la ikke en finger imellom for å hjelpe henne (gjorde ingenting).

Man blir lagt inn på sykehuset/klinikken. **Legge inn** brukes også med

betydningen «si noe (positivt) om»: Hun skulle legge inn et godt ord for ham.

Legge ned kan bety «slutte, opphøre»: Fabrikken ble lagt ned. Men det kan

også bety «hermetisere, sylte»: Hver høst legger de ned plommer og kirsebær.

Legge om: forandre. De har lagt om driften.

Legge opp betyr «gjøre opp». Hvis vi skal strikke, må vi først legge opp noen masker. Jeg må også legge

opp skjørtet hvis det er for langt. **Legge opp** kan også bety «slutte»: Hun var

en god tennisspiller, men nå har hun lagt opp.

Legge opp til: planlegge å gjøre/ha. De la opp til en skikkelig fest.

Legge på prisene betyr «forhøye» prisene. **Legge på seg** betyr «bli tykkere»:

Hun har lagt på meg to kilo.

Legge på betyr «ta på seg». Hvis du ikke skal snakke mer i telefonen, legger du på (røret).

Legge sammen betyr «legge sammen». Hvis du legger sammen tre og tre, får du seks.

Legge til: skipsuttrykk. Båten la til kaia presis kl. åtte.

Legge til kan også bety «plusse på»: Momsen var lagt til beløpet.

Legge til brukes uttrykket med betydningen «arrangere, plassere»: Møtet ble

lagt til Oslo (ble arrangert i). Møtet ble lagt til formiddagen (ble holdt om

formiddagen).

Legge under seg: erobre, ta. Harald Hårfagre la under seg hele Norge.

Legge ut betyr «la ut på en lengre reise (startet)»:

Han måtte legge ut buksene sine for han hadde blitt så tykk.

Legge ut for betyr «betale for meg?»

Legge seg ut med alle betyr «bli uvenner med alle»:

Han la ut i det vide og det brede (pratet mye om noe).

Legge ved betyr «sende søknaden, la han ved en rekke attester»:

Han la ved en rekke attester.

Legge lei av betyr «lei av å vente (trøtt av, kjed av)»:

Hun ble lei av å vente (trøtt av, kjed av).

LEIE

Han hadde tre rom til leie (noen kunne få leie av ham).
De måtte betale 1000 kroner i leie for hvert rom.

LEIE

Han kunne leie ut tre rom (noen kunne leie tre rom av ham).
De leide seg inn på et pensjonat i ferien.

LEMPE

Lempe seg etter: tilpasse seg etter. I en familie må man lempe seg etter hverandre.
Lempe på: gjøre mindre streng. Studentene håpet på at skolen kunne lempe litt på kravene til eksamen.
Alle varene ble lempet ut av bilen (båret, flyttet ut).

LENE

Hun lente seg opp mot/inn til veggen.
Han lente seg ut av vinduet.
Ikke len sykkel mot vinduet!
Hun stod lent til/mot et tre.
Hun lener til den oppfatningen (synes å ha).

LENGDE

Han hopper to meter i lengde (to meter langt).
Poteter blir kjedelig i lengden (når man bruker det over en lang tid).

LENGE

Jeg har ikke sett ham på lenge (det er lenge siden).
Jeg var der en gang for lenge siden.
Legen sa at han ikke hadde lenge igjen (ville snart dø).

LENGTE

Jeg lengter etter sol og sommer (ser fram til å få, vil gjerne oppleve).
Hun lengter hjem/tilbake.
Lengte til brukes i forbindelse med et sted. Han lengter til Norge.

LENKE

Hunden stod lenket til treet.
Fangene var lenket på hender og føtter.

LESE

Man leser inn noe på kassetter.
Vi kan lese om noen/noe i avisene.
Du kan lese opp det du har skrevet (lese høyt).
Man leser over/(i)gjennom noe for å få oversikten.
Hvis man leser på noe, tar man seg gjerne bedre tid med stoffet enn hvis man bare leser (i)gjennom/over noe. Han leser godt på leksene sine.
Lese til: lese for å forberede seg til noe, lese til eksamen.
Lese ut: bli ferdig med noe, lese ut en bok.
Lese mellom linjene: tolke et utsagn (eller en situasjon) ved å legge til ens egen oppfatning istedenfor å holde seg til det som direkte står der. Hun kunne ikke peke på det, men hun kunne tydelig lese mellom linjene hva han mente.

LETE

Man leter etter noe som har blitt borte.
Man kan også lete opp noe fra en bok e.l. (finne noe bestemt).

LETT

Hun var lett for det: klare uten vanskeligheter. Hun har lett for språk.

LEVE

Leve av kan brukes på forskjellige måter: leve av jobben, leve av pensjonen, leve av grønnsaker osv.
Leve for indikerer at man "ofrer seg for" noe/noen: leve for andre, leve for arten.
Leve i uttrykker omstendighetene omkring ens liv: leve i luksus/fattigdom, leve i fred/krig.
Hun måtte leve med sine plager.
Leve på indikerer gjerne "på bekostning av": leve på andre = utnytte andre.
Leve på brukes også for å uttrykke at man bare har dette å klare seg med: leve på vann og brød.
Leve opp til: svare til. Det er ikke alltid så lett å leve opp til forventningene.
Hun måtte leve over evne (bruker mer enn de har råd til).
Hun måtte skuespille seg inn i sin rolle.
Hun måtte leve under svært dårlige forhold.
Lide for ens synder/noe en har gjort. Lide for forfengeligheten. Lide for kan brukes med betydningen "lide på vegne av": Kristus led for våre synder.
Lide av en sykdom.

LIGGE

Ligge an til: plassering på verdiskala. Ligge an til en førsteplass (gode sjanser for å vinne), ligge godt an.

Ligge etter: være dårligere enn de andre. Ligge etter i matematikk.

Ligge inne med: inneholde. Datamaskinen ligger inne med store mengder data.

Ligge med: ha samleie med. Hun forsikret meg om at hun ikke hadde ligget med ham.

Ligge over: overnatte. Du kan godt ligge over til i morgen hvis du vil.

Ligge til: plassering. Huset ligger pent til.

Ligge under for: være avhengig av. Han ligger under for alkohol (er alkoholiker).

LIGNE

Ligne (på): være lik (brukes med eller uten preposisjon). Han ligner (på) sin far.

LIK

De startet **på likt** (samtidig).

Vi må prøve å holde de gamle tradisjonene **ved like** (ikke glemme dem, holde på dem slik de var før).

LIKHET

I **likhet med:** slik som. I likhet med sin mor kjører han veldig fort.

LINJE

Stå på linje med: være like bra som. Hun står på linje med de beste pianister i verden.

Over hele linjen: blant alle. Vi snakket med noen av deltakerne, og det var misnøye over hele linjen.

LIT

Feste/sette sin lit til noen/noe: stole på. Jeg setter min lit til deg.

LITE

Du kan **lite på** meg (stole på).

LITT

Det var **litt av en** bil (fantastisk, imponerende bil).

Du lærer det nok **litt etter litt** (litt hver gang).

LIV

De **står meg etter livet** (vil drepe meg).

For livet kan brukes med forskjellige betydninger. Hun ble **krøpling for livet** etter den ulykken (for resten av livet). De **kjempet for livet** (for å redde livet).

Ofte brukes det for å uttrykke "gjøre noe veldig fort". Man bruker det da ofte sammen med "bare": Han **løp for bare livet**, men vant allikevel ikke.

Være i live: leve. Foreldrene mine er i live.

Sette noe ut i livet: realisere noe. Planene ble aldri satt ut i livet.

Det står om livet: det gjelder livet (om de skal leve eller dø).

Det gikk på livet løs (sloss hardt).

Han ble truet **på livet** (truet med å ta livet hans).

Hun ville **på liv og død** gå ut (absolutt).

Det står til liv (det går ikke så verst).

Han vil dem **til livs** (gjøre ende på dem, drepe dem).

De **satte til livs** fem brød (spiste opp).

LIVE

Hun tok på seg et rødt belte for å **live opp** den sorte kjolen (for å få den til virke friskere).

LOV

Lov til: tillatelse til. Han fikk lov til å lese brevet.

LUKTE

Lukte av kan betyr "stinke". Det lukter av kjøttet. Men hvis det brukes som et positivt adjektiv, kan det bety "dufte": Hvis du **lukter på** rosen, vil du finne hvor deilig det **lukter av** den.

LURE

Hun **lurte fra** ham pengene (tok fra ham).

Han **lurte meg for** 50 kroner (jeg fikk ikke pengene).

Hun **lurte** i ham medisinene.

Hun **lurer på** hvordan de har det (undres).

Hun **lurte på** ham den bilen (lurte ham til å ta).

Hun **lurte på** ham bak hjørnet (ventet for å overraske ham).

Hun **prøvde å lure** hemmeligheten **ut av** henne.

Hun **lure seg unna** en oppgave man ikke liker å gjøre (ikke gjøre).

Hun **lurte ly** for regnet under et stort tre.

LYKKE

Lykke til med arbeidet!

Han ønsket henne til lykke med 18-årsdagen.

LYSE

Lyse opp: gjøre noe lysere. En gevinst i pengelotteriet lyser opp i tilværelsen.

Det er lyst for dem (det er offentliggjort at de skal gifte seg).

LYST

Lyst på noe: vil gjerne ha. Jeg har lyst på et glass vin.

Hvis det kommer en infinitiv etter, heter det lyst til. Jeg har lyst til å ta en tur til Italia.

LYTTE

Han stod og lyttet etter en spesiell fuglelåt (prøvde å høre).

Det er liten forskjell på uttrykkene lytte til og lytte på, men de er gjerne knyttet til noen spesielle uttrykk som f.eks.: Lytt på radioen når du hører signalene. Hun satt og lyttet til den vakre musikken.

LYVE

Han hadde løyet for meg (hadde ikke sagt sannheten til meg).

Han hadde løyet på meg (hadde snakket usant om meg).

LØFTE

Hun løftet opp barnet så vi kunne se det bedre.

Ikke løft på lokket mens risen koker!

LØFTE

Hun måtte avgi løfte på ikke å fortelle noe.

Bøndene har fått løfte om flere subsidier fra staten.

LØPE

Løpe av med: ta kontrollen fra. Sinnet løp av med ham (han ble veldig sint).

Han løp etter jentene (var svært interessert i).

Han løp etter avisen (løp for å hente).

Hun løp til for å hjelpe mannen som falt på den glatte veien.

Fristen løper ut den 20. neste måned (opphører).

LØSE

Tablettene må løses opp i vann før bruk.

Hun løste ut søsknene sine da hun fikk gården (betale en sum til søsknene).

LØSEPENGER

Han måtte betale flere millioner i løsepenger for sin sønn.

LØSNE

Han måtte løsne på slipset i varmen.

LØSNING

Han kunne ikke finne noen løsning på problemet.

LØSRIVE

Barnet hadde vanskelig for å løsrive seg fra sine foreldre.

LÅNE

Banken kunne ikke låne ut flere penger.

Hun ville helst ikke låne bort bilen sin (la andre låne).

LÅSE

Låse av noe betyr stenge noe som man ikke skal bruke. De låste av det ene rommet om vinteren.

Låse etter: låse døra etter at noen har gått. Lås etter meg, er du snill! Du må huske å låse igjen døra når du går (betyr det samme som "å låse døra").

Låse inne: stenge noe/noen inne i noe. Han ble låst inne på do.

Låse ned: låse pengene ned i en skuff.

Låse opp: åpne for. Hun låste opp for oss.

Låse ute: stenge noe/noen ute. Han hadde låst seg ute (mistet nøkkelen).

LÅNE

Han lånte opplevelsen mante fram vonde minner fra barndommen (fikk fram).

Ministeren mante til måtehold (oppfordret folk til).

MANGEL

Han kan være vanskelig å skille mellom uttrykkene i mangel av og av

mangel på. De brukes om hverandre. Mange barn døde av mangel på mat (de hadde ikke mat).

Han brukte sjekker i mangel av kontanter (som erstatning for).

MANGLE

Det manglet ikke mye på at hun hadde slått Grete Waitz (hun holdt på å vinne over).

MARKED

Japan har blitt et viktig marked for norsk laks.
Den maskinen ventes på markedet om noen måneder.

MASE

Det heter mase på en: Barna maser på foreldrene sine for å få sjokolade.
Men det heter mase om (å få) noe: Han maser om penger til nye ski.
Hunden maste seg ut i den dype snøen (ble utslitt).

MASKIN

Jeg skriver på maskin, ikke for hånd.

MEDISIN

Har du noen medisiner mot hodepine?

MEDLEM

Man kan være medlem av eller i en forening.

MEDLEMSKAP

Man kan ha medlemskap i en forening.

MEDSKYLDIG

Hvis du også har vært med på et ran, er du medskyldig i det ranet.

MEDVIRKE

Det kalde været medvirket til at bussen ble forsinket (bidrog).
Den kjente fiolinisten medvirket ved alle konsertene (deltok).

MEGLE

Advokaten meglet mellom de to partene.
Advokaten meglet i den saken.

MELDE

Man kan melde noen/noe til politiet.

Man melder seg til tjeneste/en stilling (sier at man kan gjøre en tjeneste/ ta den stillingen). Det har meldt seg ti søkere til den stillingen.

Men man melder seg for politiet (sier fra at "her er jeg").

Husk å melde fra ved flytting (gi beskjed når du flytter).

Når man skal ta eksamen ved Universitetet, må man først melde seg (opp) til eksamen.

Hvis du vil delta i en konkurranse, må du melde deg på.

Man kan melde seg inn i eller ut av en forening.

MELODI

Hva er melodien til den sangen?

MENE

Hva mener du om den saken (synes)?

MENGE

Man ville ikke menge seg med slike folk (blande seg med). Uttrykket har en nedsettende betydning.

MENING

Hva er meningen med livet?

Det er ingen mening i å kjøre så fort (det går ikke an).

Hva er din mening om den saken (synes du om)?

MENY

Hva står det på menyen?

MERKE

Merke til hva hun gjør (se godt etter)!

La meg merke i det hun sa (la spesielt merke til).

La meg merke på henne at hun hadde dårlig samvittighet.

La meg ikke merke med noe (lot som ingenting).

MESTE

Det meste betyr vanligvis "det meste av tiden": De gamle sitter for det meste hjemme.

Det meste av betyr "nesten alt": Jeg forstår det meste av det hun sier.

MESTER

Hun var mester for de fine sangene (hun hadde laget dem).

✓ Være mester i noe betyr "være flink i noe". Det kan ha både positiv og negativ betydning: Hun er norsk mester i svømming. Han er en mester i å lyve ("flink" til).

METODE

Det har kommet mange nye metoder i undervisningen.

Har du en metode for hvordan det kan gjøres?

METT

Han er mett av all maten.

Han har spist seg mett på bananer.

MIDDAG

Jeg er bedt til middag hos noen venner (invitert til).

✓ Vi spiste fisk til middag.

MIDDEL

Finnes det noe middel mot forkjølelse?

MIDT

Midt i og i midten av brukes sammen med tidsuttrykk som: uke, måned, år, januar, ferie, periode o.a. og betyr da det samme. Han kommer i midten av/midt i måneden.

Midt på brukes sammen med følgende tidsuttrykk: dagen, formiddagen, ettermiddagen, kvelden, natten. Sola var varmest midt på dagen.

Midt i brukes også om plassering av noe i sentrum, kan ofte erstattes med "inne i". Katten satt midt i sofaen. Han bodde midt i byen.

Midt på kan også brukes om plassering, kan erstattes med "oppe på".

✓ Vasen stod midt på bordet.

På midten brukes for å angi midtpunktet: De delte kaken på midten.

Legg merke til uttrykket midt på treet. Det brukes i overført betydning for å fortelle om noe/noen som ikke tilhører ytterpunktene. Resultatene er verken gode eller dårlige, de ligger sånn midt på treet.

Hamar ligger midt (i)mellom Lillehammer og Eidsvoll.

✓ Være midt oppe i noe betyr "være sterkt involvert i noe". De er nå midt oppe i rettssaken mot den spionsiktede.

MINDRETALL

Kvinner er i mindretall i det partiet.

MINE

Han gjorde ikke mine til å reagere i det hele tatt (reagerte absolutt ikke).

MINNE

Det minner meg om min barndom.

Kan du minne meg på å slukke lyset før vi går?

Vi feirer 17-mai til minne om 1814.

De hadde sommerferien i friskt minne (husket godt).

MINORITET

De som stemte for forslaget, var i minoritet (se også «i mindretall»).

MISLYKKES

Han mislykkes i sitt forsøk på å bedre forholdene.

MISNØYE

Det er misnøye med formannen i klubben.

MISTANKE

Han hadde en mistanke om at tyvene hadde hatt nøkkel til huset. Politiet hadde mistanke til mannen.

MISTENKE

Han er mistenkt for pengeunderslag.

MISTILLIT

Medlemmene hadde mistillit til styret (stolte ikke på).

MISUNNELIG

Han var misunnelig på venninnen sin som hadde fått ny jakke.

MONOPOL

Oljevirksomheten har ikke monopol på all oljevirksomhet i Nordsjøen.

MORE

Han smoret seg over sirkusklovnene.

Hun smoret seg med dans og spill.

MORO

Jeg skulle ha moro av å se den filmen (skulle gjerne se).
Jeg gjorde det bare for moro skyld (mente det ikke alvorlig).
Barna hadde det moro med å bygge snøhuler (det var morsomt for dem).
Han likte ikke at de holdt moro med ham (ertet ham).

MOT

Jeg hadde ikke mot til å spørre (våget ikke).
Hun var ille til mote (trist, i dårlig humør).
Vær ved godt mot (vær optimistisk, glad)!

MOTIV

Motivet for heter det når det er underforstått "motivet for å gjøre noe": De kjente ikke hans motiv for handlingen.

MOTSATT

Billig er det motsatte av dyrt.

MOTSETNING

Hun er mørk i motsetning til meg som er lys.

MOTSTAND

Innbyggerne gjorde motstand mot de nye makthaverne.

MOTSTANDER

Hun var motstander av konkurranseidrett.

MOTTAKELIG

Barnet var lett mottakelig for smitte (ble lett smittet).

MOTVERGE

Han satte seg til motverge mot politiet da de kom for å hente ham (gjøre motstand mot).

MOTVILJE

Hun hadde sterk motvilje mot å reise den lange turen alene.

MULIGHET

Det er gode muligheter for at avtalen går i orden (det er stor sjanse for).
Muligheten av å gjøre noe brukes ofte med betydningen "vil gjøre/ønske å gjøre noe". Kunne du tenke deg muligheten av å tilbringe et år i Afrika?

MULTIPLISERE

Man multipliserer et tall med et annet tall.

MUNN

Å snakke en etter munnen betyr "være enig i alt den andre sier for at den andre skal like en".

MYE

Det er ikke mye til hjelp at du står og maser (det hjelper ikke noe særlig).

MØNSTER

Hun kunne bare klippe klær etter mønster.
Har du mønster på den kjolen?

MØTE

Møte fram/opp: komme og delta i noe. Alle ble oppfordret til å møte fram/opp ved valget.
Arbeiderne kunne se fremtiden lyst i møte (se lyst på fremtiden).
De kom oss i møte på veien (de kom mot oss for å møte oss)

MÅL

Han har tatt mål av seg til å bli verdensmester i slalåm (vil prøve å bli).
Hun kan måle seg med de beste i verden (er like god som).

MÅTE

Å være på måte på: være grenser for. Det er ikke måte på hvor hjelpsomme de vil være (de vil være veldig hjelpsomme).
Å være noe med måte: ikke overdrive. Spis med måte!
Å gjøre det på den måten.
Takk, i like måte! (Takk, jeg ønsker deg det samme!)

MOT

Å være imot noen: å ha imot noen, å være uvenner med noen.

MÅLE

Hun ble naglet til korset.

MÅL

Hun nappet til seg vesken fra den gamle damen.

NAVN

Man kan kjenne noen av **navn** bare (bare vite hva navnet er).

Spionen opptrådte **under falskt navn** (brukte falskt navn).

Nevne noe **ved sitt rette navn**: å kalle en spade en spade, si rett ut hva man mener.

NEDSTAMME

Noen tror at menneskene **nedstammer fra** apene.

NEKTE

"Nekte" brukes ofte uten preposisjon og betyr da "forby": nekte å gjøre noe, nekte en noe.

Nekte for betyr "ikke tilstå, ikke gå med på": Han nektet for at han hadde vært med på ranet. Du kan ikke nekte for det (må innrømme det).

NEVNE

Nevne noe/noen **ved navn** si navnet på noe/noen. Jeg vil takke alle og ikke nevne noen ved navn.

NIPP

På **nippet til**: like før, holde på. Jeg var på nippet til å si det da han stanset meg.

NIPPE

Hun satt og **nippet til** glasset (drakk bare litt av gangen).

NY

Å gjøre noe **på nytt** betyr å gjøre noe en gang til. Kan du si det på nytt?

NYSS

Få **nyss om noe**: få høre om noe. Vi har fått nyss om at du skal komme til Norge.

NYTE

Nyte godt av noe: ha fordeler av noe. Norge nyter godt av oljen i Nordsjøen.

NYTTE

Jeg har ingen **nytte** av det kurset (det er til ingen hjelp).

Til nytte: til hjelp. Den boka har vært til stor nytte for meg.

NÆR

Ta seg nær av: bli fornærmet/såret av. Hun tok seg nær av det de skrev i bladene om henne.

Være nær ved: holde på, like før. De tre guttene var nær ved å drukne. Det var **nære på** (like før).

NÆRHET

I nærheten av: like ved. Jeg bor i nærheten av kirken.

NÆRVÆR

Han måtte skrive under papiret i **nærvær** av to vitner (to vitner måtte være til stede).

NØDT

Være nødt til: måtte. Du er nødt til å gjøre det.

NØKKELE

Den sterke motivasjonen var **nøkkelen** til fremgangen.

NØLE

Du må ikke **nøle med** å spørre (være redd for, vente med).

Hva nøler du etter (hva venter du på, hvorfor venter du)?

NØYE

Nøye seg med: være fornøyd med. De nøyde seg med en liten leilighet.

Å ta det nøye med: være nøye med. Jeg tar det ikke så nøye med vasken i kjøkkenet.

NÅ

Nå fram: komme fram. De nådde fram før det ble mørkt. Uttrykket kan også brukes i overført betydning: De nådde fram med forslaget sitt (fikk gehør).

Hun klarte ikke å **nå igjen** de andre (de andre gikk fra henne).

Hun kunne ikke **nå** dem over telefonen.

Med **gjennom TV** kan nyhetene **nå ut til** alle i hele landet.

NØDEL

Nå noe til odel og eie er et uttrykk vi bruker for å understreke at man faktisk har fått noe. Hun fikk det bildet til odel og eie.

Nå noe på odel er en juridisk rett, odelsrett, man har til å skaffe seg noe som man er arving til det. Han tok gården på odel.

OFFENSIV

Være på offensiven: være den som angriper. Under hele debatten var han på offensiven.

OMDANNE

Byen ble omdannet til en ruinhaug etter jordskjelvet.

OMFANG

Det var ikke mulig å si hvor stort omfanget av skaden var (størrelsen på).

OMGANG

Han ville ikke ha omgang med intellektuelle (være sammen med).

Vi kan lese denne boka i første omgang (til å begynne med).

Den jobben skulle gå på omgang (alle skulle ha den hver sin gang).

OMGI

Omgis seg med: ha rundt seg. Hun omgav seg med mange venner.

OMSORG

Man har/viser omsorg for noen/noe.

OMTANKE

Vise/ha omtanke for noen/noe.

OMVENDE

Han omvendte seg til kristendommen.

OPPDELE

Boka er oppdelt i kapitler.

OPPDRA

Han var oppdratt til å takke for maten.

OPPFATNING

Hvilken oppfatning har du av den saken (hva mener du om)?

OPPFORDRE

De ble oppfordret til å gå på møtet.

OPPGJØR

Han kunne vente seg et oppgjør med politiet (konfrontasjon med).

OPPHAV

Misunnelse er opphavet til mye ondt.

OPPKALLE

Han ble oppkalt etter sin far (fikk navn etter).

OPPKJØP

Firmaet gjorde store oppkjøp av aksjer.

OPPKRAV

Man kan sende en pakke mot oppkrav. Det betyr at mottakeren må betale for innholdet.

OPPLAG

Mange norske skip har gått i opplag i de siste årene (sluttet å gå).

Boka har kommet ut i tre opplag (trykket tre ganger).

Første opplag av boka ble solgt i løpet av noen få dager.

OPPLEVELSE

En tur på Hardangervidda gir en fin opplevelse av norsk natur.

OPPLYSE

Han ville opplyse oss om de nye prisene (gi oss informasjon om).

OPPLÆRING

Mange utlendinger ønsker å få opplæring i å gå på ski.

OPPMUNTRE

De ble oppmuntret til å fortsette.

OPPONERE

Mange barn opponerer mot de voksne.

OPPOSISJON

Opposisjonen mot militærjuntaen ble stadig sterkere.

Man kan stå/være/komme i opposisjon til noe/noen.

OPPRINNELSE

Opprinnelsen til dokumentet var ukjent.

OPPROP

Det kom flere opprop om hjelp til de katastroferammede.

OPPRØR

Opprøret mot regjeringen ble slått tilbake.

OPPRÅDD

De var oppradd for bensin (manglet).

OPPSATT

Hun var oppsatt på å bli ferdig så fort som mulig (ivrig etter).

OPPSEILING

To-tre nye lovforslag er under oppseiling (vil snart komme).

OPPSKRIFT

Kan du gi meg oppskriften på det brødet?

OPPSLUKE

Han var oppslukt av boka (likte veldig godt).

OPPSLUTNING

Det var stor oppslutning om arrangementet (mange deltok).

OPPSTYR

Det ble mye oppstyr omkring romfarerne da de kom tilbake fra månen (mye publisitet, ståhei).

OPPSYN

Fangevokteren måtte holde nøye oppsyn med fangene (kontrollere).

OPPTAKT

Opptakten til noe: begynnelsen til noe.

OPPTATT

Han er opptatt av mange spørsmål (interessert i).
Han var opptatt med å måke snø (arbeidet med).

OPPVIGLE

Han oppviglet deltakerne til kamp (egge til kamp).

ORD

Han har ord på seg for å være gjerrig (er kjent for).
Hun visste ikke ordet av det før året var gått (han syntes at året hadde gått så fort).
Han gav meg sitt ord på det (han lovet meg).
De gikk fra sitt ord (holdt ikke det de lovet).

ORDEN

Det er viktig å ha orden i regnskapet.
Regnskapet var i orden.
Hun prøvde å holde orden på alle utgiftene.
Vi kan også si: Ingenting var i orden = Det var ikke orden på noe.

ORDNE

Han måtte ordne med blomster til bryllupet (skaffe, få tak i).
Vi må prøve å ordne opp i de problemene (løse).

ORDNING

De kom fram til en ordning med kommunen om veien.

ORDRE

Vi har fått ordre om å rydde plassen.

ORIENTERE

Alle deltakerne ble orientert om hvor de skulle bo.

ORIENTERING

Han gav en orientering om byens forhistorie.

ORIGINAL

Det er best å lese Ibsen i original (ikke i oversettelse).

OVERBEVISE

Han kan overbevise noen om noe.
Hun kan være overbevist om noe.

OVERBLIKK

Hun var vanskelig å få et overblikk over skadene.

OVERDRA

Hun overdrog eiendommen til datteren (overførte eiendommen til).

OVERENS

Han kom godt overens med naboen (gikk godt sammen med).
Det hun sa stemte overens med det han sa (var det samme som).
De kom overens om å gjøre det (de ble enige om).

OVERENSSTEMMELSE

Alle bør handle i overensstemmelse med sin samvittighet (etter, ifølge).

OVERFLOD

Ha noe i overflod: ha mye av noe.
De har overflod av penger (har veldig mye penger).

OVERFØRE

Hun ble overført til en annen avdeling.

OVERGANG

Ved overgangen til de nye takstene kom det inn mange klager.

OVERGI

Han overgav seg til fienden.

OVERLATE

Hun overlot til foreldrene å avgjøre saken (lot foreldrene).

OVERRASKE

Hun var overrasket over å se meg.
Hun overrasket meg med kaffe på senga.

OVERSETTE

Man oversetter noe fra et språk til et annet.

OVERSETTELSE

Han ville ikke lese boka i oversettelse.

OVERSIKT

Han hadde ikke oversikt over økonomien.

OVERSLAG

Kan du gjøre et overslag over utgiftene (beregne)?

OVERTA

Han skulle overta stillingen etter sin far.

OVERTALE

Han ble overtalt til å ta en kake til.

PAKKE

Presangen ble pakket inn i silkepapir.
Alt vintertøyet ble pakket ned da våren kom.
De måtte pakke om koffertene for å få plass til alt (på en annen måte).
Hun kunne ikke vente med å pakke opp presangen.
De pakket sammen tingene sine og gikk.
Når de italienske moteskaperne kommer med sine nyheter, kan de andre designerne bare pakke sammen (gi opp først som sist).
Pakk deg vekk (kom deg unna, gå bort)!

PAKT

Vi sier: inngå/slutte en pakt med en (avtale).
I pakt med betyr: i overensstemmelse med. De feiret julen i pakt med de norske tradisjoner.

PANT

Han fikk lån mot pant i fast eiendom: banken fikk pant i den faste eiendommen.
Han måtte sette den faste eiendommen i pant.
Norge betaler vi en krone i pant for brusflasker (betaler en krone for den samme flasken).

PARALLELL

Carl Johans gate går parallelt med Stortingsgaten.
Trekke en parallell mellom: sammenligne. Vi kan ikke trekke en parallell mellom forholdene i Norge i dag og for 100 år siden.
Ligne en parallell til: kan sidestilles med, kan sammenlignes med.

PARENTES

Det (ikke) er nå skrevet i parentes.

ARI

Is kursen er 98%, sier vi at den er 2% under pari.
Pårs heter det at noe står i pari.

PART

Hun **har part** i bedriften (eier en del av).

Han **er part** i saken (har med saken å gjøre).

PARTI

Man kan **ta parti** for en: forsvare en.

Man kan **være på parti med en**: være enig med/støtte en.

PASS

Det er **til pass** for deg: det har du godt av, det fortjener du (alltid brukt i negativ betydning, du har godt av at det gikk dårlig for deg).

PASSE

Det **passer for** meg å komme klokka 5.

Hun **passet seg** for den sinte hunden.

Pass på å slukke lyset før du går (husk, ikke glem)!

Hun **passet (på)** barna mens foreldrene var borte (så etter).

Den blå kjolen **passet godt til** de blå skoene.

PATENT

Man kan **ta/få/ha patent** på noe.

PEILING

Ha peiling på noe: ane/vite noe om noe. Jeg har ikke peiling på hvor han bor.

De **tok peiling på** å begynne med byggingen etter nyttår (regnet med).

PEKE

Han **pekte på** en bukse som lå i vinduet.

Det var ikke vanskelig å **peke ut** forbryteren (finne fram til).

Hun **pekte seg tidlig ut** som den beste i klassen (det var lett å se).

Det skiltet **peker mot** høyre.

Alt **peker i retning av** at det blir en vanskelig rettssak (alt tyder på).

PENSJON

De fleste **går av med pensjon** når de er 67 år gamle (blir pensjonert).

Hun får bare 2500 kroner i måneden **i pensjon**.

PINE

Pine ut: utarme, gjøre fattig. De **piner ut** jorden (dyrker jorden til det ikke er mer næring igjen i den).

Han måtte **pine i seg** medisinen (tvinge i seg).

PIPE

Sangeren ble **pepet ut** (publikum var misfornøyd).

PLAN

Kan du se noen **plan** i det han gjør?

Plan over et område (oversikt, kart).

Man kan **ha planer om** å gjøre noe, men det er ikke sikkert at det blir gjort (ha til hensikt å gjøre noe).

PLAPRE

Et ord som hører til dagligtalen og som betyr "snakke,røpe": Hva er det du **plaprer om**?

Hun **plaprer ut om** alt mulig (kan ikke holde noe hemmelig).

PLASS

På plass: på riktig sted. Han satte papirene på plass i mappaen.

Hun **var på plass** (på kontoret) hver morgen kl. 08.00.

Han prøvde å protestere, men ble **satt på plass** av faren (irrettesatt, stoppet).

Det kan **være på sin plass** å skrive dette (kan være riktig/passende).

PLIKT

Han **har plikt til** å stoppe for rødt lys.

PLIKTIG

Han kan **føle seg pliktig til** å gjøre noe.

PLUNDRE

Hun **plundret med noe**: å streve med å få til noe. Han **plundret med** oppgaven.

PLYSTRE

Hun **plystret etter** jentene.

Hun **plystret på** hunden.

Hun **plystret på** en sang.

PORSJONERE

Hun måtte **porsjonere ut** maten (dele ut maten i porsjoner).

POST

Hun **er dyrt å sende** bøker **i posten**.

Det måtte **sendes med første post** (straks).

PRAKKE

Prakke på en noe: overtale en til å kjøpe/ta noe. Han prakket på meg de dyre skiene.

PREG

Bære preg av : være merket av. Han bar preg av at han hadde vært syk.
Sette sitt preg på: sette merker etter seg. TV har satt sitt preg på folks hverdag.

PRESEDENS

Skape presedens for: tjene som mønster for. De var redd for at en slik tillatelse kunne skape presedens for nye søkere.

PRESENTERE

Man blir **presentert** for en annen person. Jeg ble presentert for hans venner.

PRESSE

Han fikk **presset igjennom** det nye forslaget (forslaget ble akseptert).
Man kan presse noen **til** å gjøre noe: tvinge til.
Man kan **bli presset for** penger: noen presser en for å få penger.
Man kan **presse på** for å få avgjort en sak raskt: mase, tvinge noen til å gjøre noe.

PRIS

For enhver pris: koste hva det koste vil, uansett hva det koster. Han ville for enhver pris ikke fortelle det.
Gå ned/opp, synke/stige i **pris**.
Hva er **prisen på** smør?
Han måtte betale en høy pris for leiligheten.
Sette pris på noe: være glad for noe. Vi setter stor pris på å få bo i et fritt land.

PROBLEM

Han **har problem med** å forstå de norske dialektene.

PROSEDERE

Forsvareren **prosederte på** at tiltalte hadde handlet i god tro (brukt som argument).

PROSENT

Jeg pleier å få **prosenter på** det jeg kjøper (avslag i pris).

PROSESJON

Man går i **prosesjon:** gå i tog.

PROSESS

Ligge i prosess med en: krangle med en (sivil retts sak). Han lå i prosess med naboen på grunn av veibyggingen.

PROTESTERE

De **protesterte mot** utbyggingen av flyplassen.

PROVISJON

De beregnet seg en **provisjon på** 10% av salget.

PROVOSERE

Man kan bli **provosert til** å slåss.

PRUTE

I Norge er det vanskelig å **prute på** prisene (betale lavere pris for noe).

PRØVE

Soldatene ble **satt på** en hard **prøve** da de måtte ligge ute i 32 kuldegrader.
Han hadde en **prøve på** norsk laks.

PUGG

Hun kunne alle leksene **på pugg** (lært alt utenat).

PUKKE

Hun **pukker på** sine rettigheter (understreker hva som er hennes rettigheter, vil ikke gi seg).

PØNSKE

Pønske på noe: tenke, spekulere på noe. Han går og pønser på hva han skal gi kona si til jul.
Pønske ut: finne, tenke ut. Hun har pønset ut en fin plan.

PÅBUD

Leierne fikk **påbud om** å bruke blyfri bensin (de måtte bruke).

PÅBY

Det er **påbudt** med sikkerhetssele foran og bak i bilen.

PÅHØR

Han ville fortelle det i **påhør** av to vitner (med to vitner som hørte på ham).

PÅKJENNING

Det var en stor **påkjenning** for foreldrene at barna hadde begynt å bruke narkotika.

Saltet på veiene er en stor **påkjenning** på bilene.

PÅLEGG

Hun har fått **pålegg** i lønnen (høyere lønn).

Han brukte ikke noe **pålegg** på brødet (ikke ost, syltetøy osv.).

Han fikk **pålegg** om å betale 100 kroner i bot for feilparkering (fikk beskjed om at han måtte betale).

PÅMELDE

Er du **påmeldt** til seminaret?

PÅSKUDD

Han sa plutselig at han måtte gå, men det var bare et **påskudd** for å slippe å snakke mer med meg (en unnskyldning).

Han sa at han ikke kunne ta kveldsarbeid **under påskudd** av at han hadde små barn hjemme (med den unnskyldning at).

PÅSYN

Presidenten måtte avlegge ed i **påsyn** av hele folket (så hele folket så det).

PÅTRYKK

Han tilstod etter **påtrykk** fra politiet.

PÅVENTE

De ville vente med å veksle pengene i **påvente** av at dollarkursen ville synke (mens de ventet på at).

PÅVIRKE

Hun ble **påvirket** til å gjøre det.

Han var tydelig **påvirket** av alkohol.

Han lot seg **påvirke** av kameratene til å kjøre for fort.

RABATT

Man kan få/gi **rabatt** på en vare: få/selge den billigere.

RAD

Øldatene må ofte stå i **rad og rekke**: stå rett i en linje.

Hvis du gjør noe to ganger **på rad**, betyr det at du gjør det to ganger rett etter hverandre.

RAGE

Han vokser og vokser og **rager opp** over de andre i klassen (er høyere enn).

RAKKE

Rakke ned på: kritisere sterkt, snakke stygt om. Hun rakker ned på alle de andre.

RAMSE

Ramse opp noe: nevne mange ting etter hverandre. Hun ramset opp hva hun hadde kjøpt: poteter, smør, brød, melk osv.

RAND

På randen av: like før. Han er på randen av konkurs (like før han går konkurs).

RANG

Et arbeid av **høy(este) rang**: svært godt arbeid.

Hun er en fysiker av **rang**: førsteklases fysiker.

RANGEL

Være/gå på rangel: holde på å drikke alkohol. De var på rangel i hele helgen.

RAPP

Komme **på rappen**: komme straks.

RASKE

Raske med seg: skynde seg å ta med seg (uten orden). Han rasket med seg noen bøker og matpakke og gikk så på skolen.

REAGERE

Hun **reagerte** på det han sa (viste reaksjon på).

Han **reagerte** mot all misbruk av alkohol (viste negativ reaksjon).

REAKSJON

Hennes **reaksjon** på brevet var overraskende.

Det har kommet en sterk **reaksjon** mot utbygging av atomkraftverk i Norge.

REDD

Å **være redd for noe**: å frykte noe. Hun er redd for slanger.

Være redd for kan også bety: føle ansvar for, bekymret for. Hun er redd for barna sine (bekymret for dem, redd at noe negativt kan skje med dem).

REDE

Ha rede på: vite noe om. Han har ikke rede på biler.

Holde rede på: holde orden på/i. Han klarer ikke å holde rede på papirene sine.

Gjøre rede for: forklare, avlegge regnskap. Hun må gjøre rede for hver krone hun bruker (må forklare hva hun har brukt den til).

Være rede til: være ferdig/parat til. Hun er rede til å flytte når som helst.

REDSSEL

Føle/ha redsel for noe: være redd for noe. Han følte en viss redsel for det ukjente.

Han leste natt og dag **av redsel for** å stryke til eksamen.

REFERERE

Han refererte til forskjellige paragrafer i loven.

REFLEKSJON

Han gjorde seg mange **refleksjoner** over det han hørte (tenkte mye på).

REFLEKTERE

Reflektere over noe: tenke grundig over. Hun satt og reflekterte over hvor vanskelig det var.

Han **reflekterer på** tilbudet om å reise (han overveier/lurer på om han skal akseptere det).

REGEL

Hun kan alle reglene **om** bøyning av adjektiv i norsk.

Han stekte kalkunen **etter alle kunstens regler** (helt riktig).

REGI

I Norge drives mye idrettsarbeid i **privat regi** (private organisasjoner tar seg av det).

Festen ble arrangert **i regi** av fotballforbundet.

REGISTER

Bak i boka kan du finne et **register** over alle ordene.

REGJERE

Dette verbet kan brukes uten preposisjon: penger regjerer verden. Men det brukes ofte sammen med preposisjon: Dronning Margrete **regjerte over** Norge på 1300-tallet.

REGNE

Regne etter: regne for å se om noe stemmer. Hvis du regner etter, finner du nok ut at det var riktig.

Han **regnes for** (å være) landets beste skiskytter.

Jeg **regner med** at han vil vinne (tenker på som helt sikkert).

Du kan **regne med** meg (stole på meg, jeg vil støtte deg, jeg vil helt sikkert komme/bli med på det).

Hvis vi **regner om** norske kroner **til/i** dollar, blir det ikke så høye tall.

Hun **regnet opp** alle landene hun hadde kjørt gjennom (sa navnene på alle).

Han **regnet over** alle regnestykkene sine to ganger for å være sikker på at de var riktige (kontrollerte).

Han ville gjerne kjøpe bilen, men han måtte først **regne på det** for å se om han kunne klare det.

Han **regnet sammen** alle tallene, forstod han hva pengene hadde gått til.

Det var ikke så lett å **regne ut** prisen på to epler (finne ut hva to epler kostet).

REGNSKAP

Han **holdt regnskap** med hvor mye som gikk til mat i måneden (hadde en oversikt over).

Han må **stå til regnskap** for sine handlinger (ta ansvar for).

Han måtte **avlegge regnskap** for hvordan pengene var brukt (måtte forklare).

REKLAMERE

Reklamere for noe: anbefale noe.

Hun **reklamerte på** noe: klage på. Hun reklamerte på varen hun hadde kjøpt.

REKLAMASJON

Reklamasjon på: klage på. De hadde fått mange reklamasjoner på den artikkelen.

RELASJON

I relasjon til: i forhold til

RELATERE

Relatere noe til noe annet: sette noe i relasjon til noe annet.

RENONSERE

Vi må prøve å renonsere på kravene (ikke stille så store krav).

REPRESENTATIV

Det bildet er representativt for hans siste produksjon.

RESERVE

Ha noe i reserve: ha noe ekstra.

RESERVERE

Man kan reservere noe for noen.

Reservere seg mot noe: ta forbehold. Hun reserverte seg mot et slikt forslag.

RESIGNERE

De norske skøyteløperne måtte resignere overfor nederlenderne.

RESPEKT

Man kan ha/vise respekt for noen/noe.

Sette seg i respekt hos folk: gjøre noe som får folk til å ha stor respekt for en.

Det står respekt av ham: man får stor respekt for ham.

RESULTERE

Høyere renter resulterte i en stigende inflasjon.

RETNING

Han gikk i retning av lyden (der lyden kom fra).

RETT

Man kan ha rett i noe (det man gjør/sier er riktig). Det har du sannelig rett i!

Han var i sin fulle rett: det var riktig det han gjorde.

Gå i rette med en: bebreide, anklage en.

Alle har rett til utdanning.

Det kan med rette kalles en fiasko (det er riktig å kalle).

Finne seg til rette: føle seg hjemme, klare seg. Han hadde problemer med å finne seg til rette i det nye landet.

RETTE

Rette opp en feil: korrigere.

Rette ut en vei: gjøre den rett.

Han rettet på den dårlige uttalen min.

Alle må rette seg etter landets lover (følge, bøye seg for).

RETUR

Han fikk pakken i retur (fikk den tilbake).

Sykdommen er på retur (pasienten blir bedre).

REVERS

Når du skal rygge, må du sette bilen i revers.

RIBBE

Epletrærne ble ribbet for frukt (man tok all frukten).

RIGGE

Rigge til noe: ordne, installere. De rigget til stoler og bord før festen.

RIK

Det norske språket er rikt på preposisjonsuttrykk.

RIKELIG

De hadde rikelig med mat og drikke (mye mat og drikke).

RIME

"Salt" rimer med/på "falt".

Det rimer dårlig med hva han har sagt før (stemmer ikke med).

RINGE

De ringte etter drosje.
Han ringte på døra.
Hun ringte til meg i går.

RIVE

Kan du rive av en bit av det papiret?
Jeg skal rive i et glass vin (spandere).
Treet ble revet opp med rot.
Han rev ned det gamle gjerdet.
Hun rev ut en side av boka.

ROKKE

Det er ikke lett å rokke ved gamle tradisjoner (forandre).

ROPE

Rope etter: kan bety "lengte etter": de roper etter frihet.
Man kan også "rope stygge ord etter noen". Han ropte idiot etter henne.
Rope på: kalle på. Han ropte på meg da telefonen ringte.
Rope om: be om. De ropte om hjelp.
Kapteinen ropte opp navnene på alle soldatene.
Hun ropte noe til meg da hun kjørte forbi.
Rope ut noe: gjøre kjent, fortelle høyt. Hun ropte ut at hun elsket ham.

ROSE

Han syntes ikke det var noe å rose seg av (å være stolt av).

ROTE

Rote til noe: gjøre noe rotete.
Rote seg borti/oppi noe: komme opp i vanskeligheter. Han har rotet seg borti noe smugling.
Rote seg bort: gå seg vill. Vi rotet oss bort i den store byen.

RUNDE

Du kan runde av (beløpet) til nærmeste hele tall (ikke regne med desimaler).

RUSKE

Vinden rusket i vinduene.

RUSTE

Stormaktene rustet opp/ned (øke/reducere forsvaret).
Soldatene ble rustet ut med proviant for to dager.
Han var rustet til å møte de problemene (forberedt).

RUTE

Bussen er i rute (kommer og går til riktig tid).
Bussen går i fast rute mellom Oslo og Drammen (går permanent).

RUTTE

Ha lite å rutte med: ha lite penger til disposisjon.

RYDDE

Rydde opp i et problem: løse.
Turistene glemmer ofte å rydde opp etter seg (å gjøre det ryddig etter seg).
Han måtte rydde bort/vekk bøkene fra bordet.

RYKKE

Soldatene rykket fram til grensen.
Treet ble rykket opp med roten.
Han rykket til da han fikk høre det (skvatt, ble overrasket).
Brannbilen måtte rykke ut i all hast.

RØYNE

Det røynt på kreftene: det tok på kreftene, kreftene ble redusert.

RÅD

Ha råd til noe: ha nok penger til å kjøpe noe.
Det var ikke råd for det: det var ikke noe å gjøre med det.
Hun ville ikke ta ham med på råd: ville ikke spørre ham om råd.

RÅDE

Han kan råde noen til/fra å gjøre noe: anbefale/advare noen.
Hun ville råde over seg selv: bestemme over.

RÅDFØRE

Hun rådførte seg med sin advokat (fikk råd av).

RÅDIGHET

Han hadde bil til rådighet (til disposisjon).

SALG

Være i salg: kan kjøpes. Boka er i salg fra i dag.

Ha noe på salg: ha noe som man skal selge billigere. Jeg fikk kjøpt denne gensereren på salg.

Ha noe til salgs: ha noe å selge.

SAMLE

Samle på frimerker.

Det er ikke noe å samle på: å ta vare på, ikke kaste.

De samler inn penger til de fattige.

De samlet sammen tingene sine og gikk (pakket sammen).

De prøvde å samle seg om en kandidat: bli enig om/støtte en kandidat.

Han klarer ikke å samle seg om leksene: konsentrere seg om.

SAMME

Det går for det samme: det spiller ingen rolle om det er slik eller slik. Her kan vi også si: det er det samme for meg.

Med det samme: straks, med en gang. Jeg skal komme med det samme.

Med det samme kan også brukes med samme betydning som: i det samme: akkurat da. Jeg lukket vinduet, og i/med det samme hørte jeg et smell.

SAMMEN

Være sammen med noen: oppholde seg/bo med.

Være sammen om noe: gjøre noe sammen. Vi var sammen om å skrive den boka.

SAMMENFALLE

Hennes interesser sammenfaller med våre.

SAMMENHENG

Den høye bensinprisen må ses i sammenheng med dollarkursen.

Den høye bensinprisen har sammenheng med dollarkursen.

SAMMENLIGNE

Man sammenligner noe med noe annet.

SAMMENSTØT

På møtet kom det til noen harde sammenstøt mellom partene (de var veldig uenige/sinte på hverandre).

SAMRÅDE

Samråde seg med noen: be andre om råd.

SAMSVAR

Det er i samsvar med den norske loven: det stemmer med den norske loven, det er slik den norske loven sier.

SAMTYKKE

Samtykke i noe: være enig i noe.

SAMVITTIGHET

Hun hadde ikke samvittighet til å bruke pengene på seg selv.

SAMVÆR

Han likte seg best i samvær med barn.

SANS

Han har sans for god mat: setter pris på/liker godt.

SATSE

De satser på at det skal gå bra: basere seg på, regner med.

SE

De **ser** sine venner **an**: er nøye med å velge sine venner.

Se bort fra noe: ikke regne med noe. Når vi ser bort fra det kalde været, har det vært fint i januar.

Se etter kan bety: passe på. Jeg skal se etter barna mens du er i byen.

Uttrykket kan også bety: lete etter. Han gikk rundt i huset og så etter nøklene sine. **Se etter** kan også bety: undersøke. Jeg skal se etter om jeg har nok penger.

Se fram til noe: glede seg til noe. Vi ser fram til sommeren.

Se gjennom noe kan bety: ta et overblikk over: Han så (i)gjennom papirene.

Se gjennom fingrene med noe betyr: overse, ikke påtale noe.

Se ned på noen: forakte, føle seg bedre enn. Han så ned på folk som trengte sosial hjelp.

Se opp for: vær forsiktig. Se opp for barn som leker i veien!

Se opp til: beundre.

Se over: lese gjennom, kontrollere. Læreren så over eksamensoppgavene.

Se på brukes mest på følgende måte: se på TV/fotballkamp osv. Det kan også brukes med betydningen "tenke på, overveie, vurdere": Vi får se på det til en annen gang.

Se til kan bety: passe på, besøke. Hun ser til sin gamle mor hver dag. **Se til at** betyr: sørge for at. Se til at du har med deg nok penger!

Se ut: virker. Han ser syk/frisk/gammel/fornøyd ut.

Se ut til: virke som. Det ser ut til å bli fint vær.

Se ut som: ligne. Huset så ut som et fjøs.

SEGNE

Han **segnet om** på grunn av varmen (besvime).

SEIRE

Han **seiret over** sin hardeste motstander.

SELSKAP

Han **holdt henne med selskap**: var sammen med henne så hun ikke måtte være alene.

De går ofte **i selskap**.

Han likte seg godt **i selskap med damer** (sammen med).

SENG

Gå til sengs: legge seg.

Gå til sengs med en: ha samleie med en.

Vi **tok ham på senga**: kom på besøk til ham før han hadde stått opp, kom overraskende på ham.

SETTE

Drosjen **satte ham av** utenfor butikken.

Sette av kan også bety "spare": De satte av et fast beløp i måneden til bil.

Sette bort noe til andre: la andre ta seg av det. Barnet ble satt bort til fosterforeldre. Regnskapet ble satt bort til et regnskapsbyrå.

Sette seg fore: ha som mål. De har satt seg fore å bli ferdig med boka til sommeren.

Hun **satte i å hyle** (hun begynte å hyle).

Sette i gang betyr: starte, begynne. Han satte i gang maskinen. Sett i gang (begynn)!

Sette (i)gjennom noe: få realisert noe. De fikk satt (i)gjennom kravene sine.

Han ble **satt inn** for narkotikasmugling (satt i fengsel).

Flere soldater ble **satt inn** i krigen (ble engasjert).

Hun **satte inn** 100 kroner på kontoen sin.

De **satte alt inn på** å klare det (satset alt).

Prisene ble **satt ned** (reduisert).

Hun **satte ned** noen ord på et papir (skrev noen ord).

Det er vanskelig å **sette det om** i praksis (å overføre det til).

Sette opp har mange betydninger. Man kan sette opp prisene (øke). Man

kan sette opp hus (bygge). Uttrykket brukes ofte med betydningen "lage":

sette opp en plan/et budsjett/en oversikt osv. Det heter også: sette opp et stykke på teatret.

Faren **satte datteren opp mot** moren (prøvde å få datteren til å opponere mot moren).

Sette over kaffen/potetene/grønnsakene osv.: sette på plata, koke.

Kan du **sette på** radioen/lyset/varmen?

De ble **satt på** det arbeidet (skulle gjøre det arbeidet).

Sette en på noe kan bety: minne en om noe. Nå satte du meg på noe.

Han **satte alle krefter til** for å vinne (brukte alle krefter).

Det ble **satt ut** et rykte om ham.

Sette ut i livet betyr: utføre, realisere: Regjeringen setter ut i livet det stortinget bestemmer.

Sette noen utenfor: ekskludere noen.

De **satte utfor** de største bakkene (kjørte ned).

SI

Hun ville ikke **si det bort** (fortelle, røpe).

Si (i)fra når klokka er åtte (gi beskjed, gjør (meg)oppmerksom på).

Si imot noen: ikke være enig med noen.

Si opp betyr både "å ta jobben fra" og "å slutte frivillig": Direktøren sa opp to arbeidere pga. rasjonalisering i bedriften. Han sa opp fordi han ikke likte seg i jobben.

Han sa **opp** abonnementet på det bladet (ville ikke abonnere på det lenger).

SIDE

De gikk **side om side** bortover veien (ved siden av hverandre).

Butikken lå **ved siden** av postkontoret.

Nå er du **på siden** av emnet (holder deg ikke til emnet).

SIDESTILLE

Nynorsk er **sidestilt med** bokmål.

SIKKER

Sikker brukes vanligvis sammen med **på**: Jeg er sikker på det.

SIKKERHET

Han måtte **stille sikkerhet for** lånet.

Hun tok med seg paraply **for sikkerhets skyld** (for å være på den sikre siden).

Han kunne si det **med sikkerhet**.

SIKT

Gjøre noe **på sikt**: med tanke på mål/resultat i fremtiden. De måtte se denne investeringen på sikt.

SIKTE

Han er **siktet for** spionasje.

Hva **sikter du mot** (hva har du i tankene dine, hva mener du)?

Han **siktet på** henne med geværet.

Vi **tar sikte på** å bli ferdig neste uke (regner med).

SINT

Hun er **sint på** meg.

SITTE

Bilen **satt fast** i snøen. Dette uttrykket kan også brukes med overført betydning. Han **satt ikke fast på** et eneste spørsmål (klarte å svare på alle).

Gutten måtte **sitte igjen** på skolen fordi han hadde gjort noe galt.

Han **sitter inne med** mange opplysninger (har). **Sitte inne** brukes også om å "sitte i fengsel": Han sitter inne for grovt underslag.

Sitt ned et øyeblikk!

De **satt lenge oppe** og diskuterte (gikk sent til sengs).

SJALU

Gutten var **sjalu på** den lille søsteren sin som fikk all oppmerksomheten.

SJEKK

Han betalte **med sjekk**.

SKADE

Bilene **tar skade** av saltet på veiene.

Komme i skade for: var uheldig. Han kom i skade for å røpe hemmeligheten.

Ingen **kom til skade** da toget sporet av (ble skadet).

SKAM

Du må spise, ellers **gjør du skam på** maten.

Alle konkurrentene ble **gjort til skamme** da han vant løpet suverent.

Jeg får vel vise meg i det selskapet **for skam(s) skyld** (jeg føler meg forpliktet til å gå).

SKAMME

Jeg **skammer meg ikke over/for** å gå i de klærne.

SKATT

De måtte betale 100.000 kroner i **skatt**.

SKEIE

Hun har **skeiet helt ut** (lever et utsvevende liv).

SKIFT

Arbeide **på skift**: arbeide til ulike tider av døgnet.

SKIFTE

Han måtte **skifte ut** noen deler i motoren.

Vi kan **skiftes om** å holde vakt (holde vakt hver sin gang).

SKILLE

Det var tungt å **skille seg av** med det fine arvesmykket (å gi fra seg, selge).

Det er ikke alltid lett å **skille bukkene fra fårene** (skille de dårlige/onde fra de gode).

Det er hardt å **skilles fra** en man er glad i.

Man må **skille mellom** språk og dialekt (språk og dialekt er ikke det samme).

Han **skilte seg ut** fra de andre på grunn av høyden.

SKJELNE

"Skjelne" brukes med samme betydning som "skille": **skjelne mellom** godt og ondt, **skjelne det gode fra** det onde.

SKJEMME

Besteforeldrene **skjemmer bort** barnebarna.

De nye vinduene **skjemmet ut** hele bygningen (gjorde at bygningen så stygg ut).

SKJENKE

Han **skjenket i** kaffe.

SKJENNE

Hun **skjente på** barna da de gikk inn med skitne støvler (ble sint på).

SKJERME

Langs veiene blir det bygd gjerder som skal **skjerme mot** all støyen.

SKJULE

Det nyttet ikke å **skjule noe for** ham (han forstod/så alt).

SKJÆRE

Skjær pent av osten!

Hun pleide å **skjære bort** fettene av kotelettene!

Skjære (i)gjennom: komme til saken (i en diskusjon f.eks.).

Skjære ned: redusere. Bevilgningene til forsvaret ble skåret ned.

Det var mannen i huset som pleide å **skjære opp** steken.

Man kan ikke **skjære alle over én kam** (kan ikke vurdere/dømme alle likt).

Det var mye arbeid å **skjære til** alle materialene (skjære i riktige størrelser).

Han likte å **skjære ut** figurer i tre.

SKOLE

Vi bruker nesten alltid **på** i forbindelse med "skole": I Norge begynner barna **på skolen** når de er sju år gamle. Jeg **går på skolen** fem dager i uka. Jeg **er på skolen** hele dagen.

I skolen brukes når det er snakk om skolen som arbeidsplass/institusjon:

Han **arbeider i skolen** (han er lærer). Det er mange **problemer i skolen** i dag

(gjelder generelt om alle skoler). Hvis vi ville snakke om problemer på en spesiell skole, ville vi si: Det er mange **problemer på den skolen**.

Gå i skole hos noen: ha opplæring hos noen. Hun har gått i en god skole hos sin mor.

Til skolen: til bygningen/stedet. De har ikke så lang vei til skolen.

Han var elev **ved den skolen** i 1978.

Etter skolen i dag skal jeg sparke fotball.

SKORTE

Det **skorter ikke på** viljen (det er ikke mangel på).

SKRIFTE

Skrifte for presten: bekjenne sine synder for presten.

SKRIVE

Skrive av en tekst: kopiere en tekst.

Soldatene ble **skrevet inn** (registrert).

Skrive **ned/opp** noe: notere noe. Politiet skrev ned/opp navnene deres.

Skrive **om** fra direkte til indirekte tale.

Det kan du **skrive opp** (det kan du være sikker på)!

Dollaren ble **skrevet opp** med fem øre (kursen på dollar gikk opp med fem øre).

Skrive **på** maskin, ikke for hånd.

Skrive **på** en avhandling (arbeide med).

Skrive **på** et verdipapir (kausjonere).

Det kan jeg **skrive under på** (det kan jeg bekrefte).

Legen **skrev ut** en resept.

Det ble **skrevet ut nye valg** i landet (det skulle være nye valg).

Pasienten ble **skrevet inn** på sykehuset.

Pasienten ble **skrevet ut** av sykehuset.

SKRUMPE

Steken **skrumpet inn** til nesten ingenting fordi den ble stekt så lenge (ble veldig liten).

SKRYTE

Han **skryter av** alt han gjør.

SKULLE

Det er ikke mye som **skal til** før han gråter (han gråter veldig lett).

Vi **skulle til** å spise da telefonen ringte (det ringte akkurat da vi skulle begynne å spise).

Vi **skal til med** det arbeidet neste uke (skal begynne med).

SKYLD

Han fikk **skylden for** det som hadde hendt.

Det glatte føret **var skyld** i alle kollisjonene.

Han gjorde det **for min skyld** (på grunn av meg).

Vi kan gjøre det **for moro skyld** (for den gleden/moroen vi kan ha av det).

SKYLDE

Han **skyldte på** klokka da han kom for sent.

SKYLDIG

Han **var skyldig** i den forbrytelsen (hadde skylden for).

SKYTE

Soldaten **skjød av** et skudd.

Skyte inn kan brukes med forskjellige betydninger: Her vil jeg **skyte inn en bemerkning** (komme med en bemerkning). Mange småsparere hadde **skutt inn penger** i det firmaet (satt inn, satset). Det nye geværet måtte **skytes inn** før bruk (regulere/stille inn siktet).

Flyet ble **skutt ned** da det skulle krysse grensen.

De **skjød opp** en rakett. Dette uttrykket brukes også om noe/noen som vokser fort og i et stort antall: Nye hus **skyter opp** som paddehatter.

SKÅNE

Han ville **skåne henne for** å oppleve det (la henne slippe å oppleve det).

SKÅNSOM

Kritikerne **var skånsomme mot** henne (forsiktige, sparte henne).

SLADRE

Hun gikk rundt og **sladret om** naboene (snakket stygt om).

Han **sladret på** lekekameratene sine (skyldte på).

Du må ikke **sladre til** moren din for da skal du få juling (si det til moren din)!

SLEKT

Han er i **slekt med** meg (han er en slektning av meg).

SLEKTE

Slekte på brukes for å si at noen ligner på noen, har samme egenskaper om: Hun **slekter på** sin mor.

LENGE

Han **slengte fra seg** klærne på gulvet (kaster dem).

Hun **slengte på seg** kåpa og gikk ut (tok på seg i full fart).

Hun **slengte inn** avisen.